

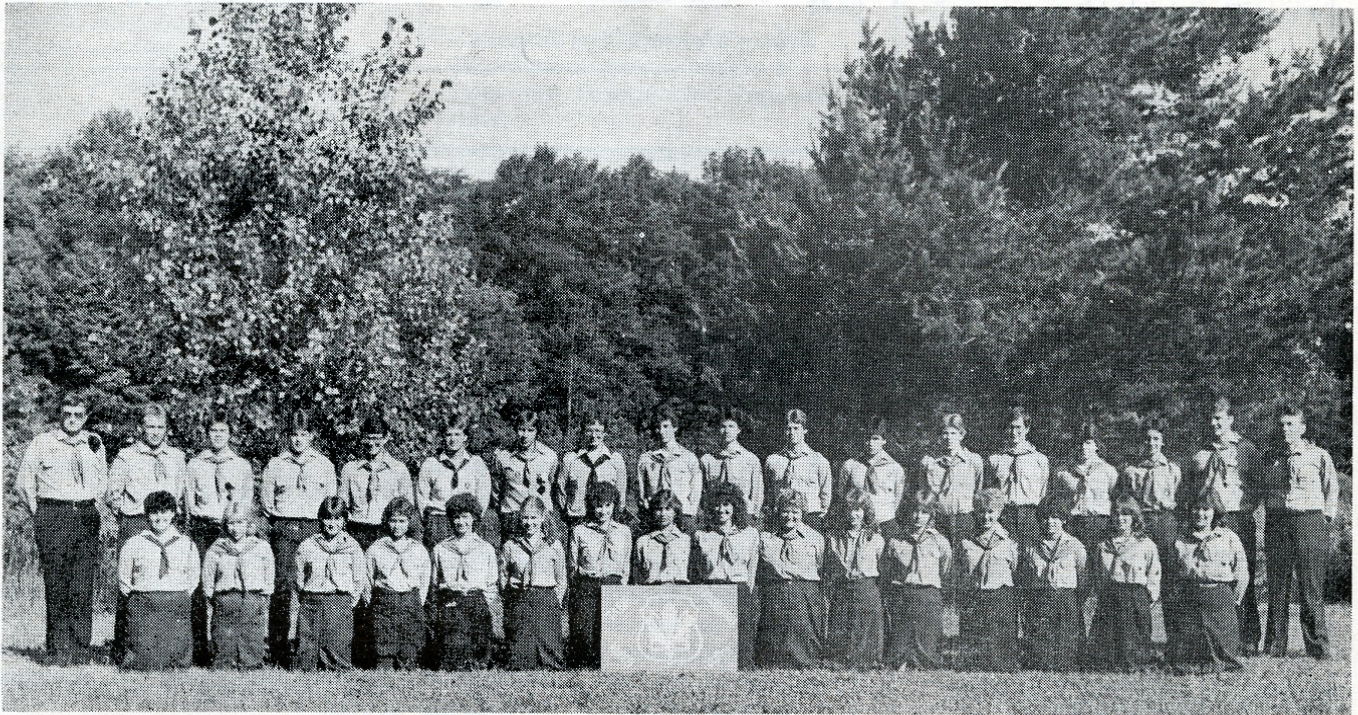
Молода Україна

Журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXXIII.

ЖОВТЕНЬ — 1983 — OCTOBER

Ч. 326

Учасники і команда 17-го табору виховників Юного ОДУМ-у присвяченого 65-ій річниці бою під Крутами. Оселя ОДУМ-у "Україна" біля м. Лондон, Онт., Канада, липень 1983 р. Імена учасників на стор. 24

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

В. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
176 Oakdale Ave.
St. Catharines, Ont. L2P 2K9

Ihor J. Lysyk
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
George Smyk
9559 Patton
Detroit, Mich., 48228

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed In.
Hopewell, N. J. 08525

Leonid Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Muchajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

Австралія:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.
Голова ЦК: **О. ПОШИВАНИК**

Редагує Колегія:

Л. Ліщина, С. Голубенко,
Ю. Криволап, В. Родак,
А. Лисий, О. Пошиваник,
Ю. Смик, О. Харченко,
Л. Павлюк

Адміністратор Зіна Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: **A. Poszewanyk**

5240 N. Le Claire Ace.
Chicago, Ill. 60630, USA

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні	12.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.25 дол.	
В Австралії	8.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 90 центів	
В Англії і Німеччині	9.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол.	
В усіх інших країнах Європи	7.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 85 центів (амер.)	
В усіх країнах Південної Америки	7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (амер.)	

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
не число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадій-
ських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає
за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів
не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди
відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Яр Славутич. С. Кузьменко
— М. Руденко — поет, письменник, оборонець людських і національ-
них прав. А. Лисий — Зустріч 1983. М. Вірний — 110-ліття НТШ. О.
Пошиваник — Відбувся кобзарський табір ОДУМ-у в Канаді. О. По-
шиваник — Відбувся кобзарський табір ОДУМ-у на оселі "Верховина".
Л. Ліщина — 13 годин на Дні Спладщини. О. Шевченко — Одумівська
зустріч 1983. Виставка В. Варварової. З одумівського життя і праці.
Листи до редакції. Родинна хроніка. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

Світлана КУЗЬМЕНКО

МИКОЛА РУДЕНКО – ПОЕТ, ПИСЬМЕННИК, ОБОРОНЕЦЬ ЛЮДСЬКИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ ПРАВ

Доповідь виголошена під час одумівської зустрічі на оселі "Україна" біля Лондону, Онтаріо,
3 вересня 1983 р.)

Я певна, що вже нікому з нас не є невідомим ім'я Миколи Руденка — поета, письменника, оборонця людських і національних прав, засновника Української Гельсінкської Групи. На кожний згаданий аспект діяльності цієї непересічної людини можна б було мати окрему довгу доповідь, але, зі зрозумілих причин, я у своєму слові тільки коротко зможу згадати про кожний з них, хоч напевно для більшості з вас я не зроблю відкриття, бо про Миколу Руденка вже багато написано, звідки я, звичайно, і взяла всі конкретні дані про нього.

Почну з того, з чого Микола Руденко здобув початок свого розголосу у світі, а саме, коли він, зрозумівши свою помилку — сліпу віру у марксистські догми, виступив проти них. Люди помиляються. Помиляються люди малого і великого масштабу. Та потрібно бути людиною дуже великої мужності, щоб признати свою помилку, знаючи наперед, що це признання потягне за собою кардинальну зміну в його житті, не тільки невідгідну в матеріальному відношенні, але й з великим ризиком стратити волю і навіть саме життя. І такою людиною, без сумніву, виявився Микола Руденко. Народився Микола Руденко на Донбасі, в селі Юр'ївка, Ворошиловградської області, 19 грудня 1920 р. До речі, Донбас, хоч завжди його дуже русифікували, видав з себе цілий ряд саме українських дисидентів, як от Василя Стуса, Олексу Тихого, Івана Дзюбу, який пізніше під тиском влади заломився і покаявся, але його науковий твір "Інтернаціоналізм чи русифікація" залишився науково не заперечним і це дуже важливо для української справи. Батько Миколи Руденка був шахтарем і загинув у наслідок обвалу в шахті, коли хлопцеві було 6 років. Після закінчення десятирічки Миколу прийняли до Київського Державного університету на філологічний факультет. Але вчитися там йому не довелося, бо його призвали до армії. Протягом двох років Руденко був рядовим військовим у кінному полку, у полку, що охороняв самого Сталіна, а пізніше його відрадили до школи політруків, після закінчення якої Руденко воював уже як політрук під час блокади Ленінграду, де він був дуже тяжко поранений і залишився інвалідом на ціле життя.

Після демобілізації Руденко іде на літературну працю, яка обіцяла йому успіх. Його призначають відповідальним редактором журналу "Дніпро", він стає секретарем організації Спілки Письменників України. Виходить 9 збірок його поезій, з них найбільш помітні: "Всесвіт у тобі", "Сто

світил"; виходить 2 його романи — "Вітер в обличчя" і "Остання шабля"; 2 науково-фантастичні повісті — "Чарівний бумеранг" і "Народжений блискавкою". Пізніше, на еміграції видано його збірки поезій — "Прозріння" і "За ґратами", а також роман, на жаль неопрацьований автором до кінця — "Орлова балка" та науковий твір "Економічні монолози".

Руденко — поет розуму й серця. Лірика Руденка — це поетичний вислів шляхетних людських почуттів. У його філософській ліриці промені поетове усвідомлення, що Природа, з великої літери, Бог — найбільша сила у світі. Через усю Руденкову поезію проходить мотив єднання людини зі світом, життям, землею. Ось кілька рядків для такої ілюстрації зі збірки Миколи Руденка "Сто світил":

Ріки йдуть через мене. Зорі йдуть через мене.
Через мене,
крізь мене,
як промінь крізь шибку...

А далі:
І ніде не кінчається серце. І руки
Є продовженням кленів, продовженням неба...

А це рядки з його поеми "Я вільний":

Закоханий в полин і кропиву,
У стебла лісового молочаю.
Іду, чудуюся, що я живу —
Хоч сам не знаю, що це означає.

І вже не вперше, не востаннє
Встає загадкою мені
Той владний поклик проростання
Що сили збуджує в зерні.

Ми не вирощуєм нічого —
Ми робимо лише одно:
В розгорнуті долоні Бога
Вертаємо святе зерно.

Тому, що формальної високої освіти Руденко не здобув, він починає багато вчитися самотужки, багато читати, придивлятися до життя, як пише генерал Григоренко в передмові до збірки поезій Миколи Руденка з назвою "Прозріння". І Руденків політичний світогляд почав змінюватися. Руденко почав усвідомлювати обов'язок поета і людини, що має самопошану, і він починає протест проти того, що він бачить навколо, в наслідок управління державою, з чим він не погоджується і що його тривожить. Тут, можливо, до речі буде

зауважити, що слова сказані у свій час Іваном Багряним, що українські кадри в Україні, в комсомолі і партії, виявилися, до якоїсь міри, пророчими. Це твердження Багряного, як ми знаємо, накликало у той час на себе багато критики від тих, що його не правильно зрозуміли. Власне одним з добрих прикладів для такого твердження є Микола Руденко, хоч так стоїть справа з більшістю інших дисидентів у Советському Союзі, українських і не українських. Бож, ось, Руденко, будучи членом Комуністичної партії, орденоносцем, політруком під час Другої світової війни, одним з тих, про яких він сам писав: "ходив у знаменитих і славен був би навіть у безділлі" починає свій протест у формі листів до Центрального Комітету Комуністичної партії України, звертаючи йому увагу на хиби у керівництві господарським і суспільним життям України. Руденкові забороняють писати на ці теми і перестають друкувати його твори. Але Руденко не перестає писати і з під його пера з'являються такі вірші, як ось вірш "Біля старого дуба", що звучить ось так:

Моя епоха до підробок ласа.
В самій істоті схована тюрма.
А зовні велич та дзвінка окраса.

Я дуб, а не сосна! Рука сліпа
Мене крушила й корчила без ліку.
Помру чи житиму, але стовпа
Із мене не змайструете до віку.

Руденко пише "Економічні монологи", які пізніше видає "Самвидав". У "Економічних монологах" Руденко заперечує економічну теорію Маркса, зокрема його теорію про додаткову вартість і протиставляє їй економічну теорію Франсуа Кене, королівського лікаря, що жив у 18 столітті. Для цього він уважно простодійовує Марксів "Капітал", що він твердить більшість марксистів ніколи не зробили і звертає увагу на останню сторінку цього твору, де автор сам себе спростовує чи заперечує. У "Економічних монологах" Руденко твердить, що Марксові економічні теорії приводять суспільства, у яких їх застосовують на практиці, до духового і економічного банкрутства. І тому не диво, що після застосування його теорій в Україні, Україна, яка посідає 1/4 усіх сільськогосподарських земель світу, не може себе прогодувати. І хоч з точки зору сучасних економістів у "Економічних монологах" можна знайти різні помилки і вони не розв'язують економічних проблем у Советському Союзі, все одно цей твір Миколи Руденка цінний вже й тим, що спонукує людей і над тим, про що говорить Руденко у ньому і над самими економічними теоріями Маркса добре задуматися. З боку Руденка — було величезною мужністю відважитися у тих умовах критикувати те, в що там усі, без жодних роздумвань, мали б вірити.

Миколу Руденка виключають з партії, виключають зі Спілки Письменників України і приміщують до Київської психоневрологічної лікарні для дослідів і лікування.

В психіатричній клініці Руденко пише поему

"Історія хвороби (щоденник кандидата в шизофреніки)", яку пізніше видало видавництво "Смолооскип" під заголовком "Я вільний". У цій поемі є наступні рядки:

Простіше під багнет підставить груди,
Аніж носити ворога тавро.
І холодно в душі, і хмарами відчаю
Заволокло мої старечі дні.
Та гляну я на вас і помічаю:
Добродії, ви ж заздрите мені.
Нехай по вашому я тільки божевільний
(не володію відчуттям доби).
Я вільний — чуєте!
Я нині справді вільний!
А ви — раби!

Пізніше, в цій же самій психоневрологічній лікарні Руденко пише поему "Хрест", надзвичайно сильну своїм висловом, яку присвячує генералові Петрові Григоренкові. Поема "Хрест" — це глибокий символістичний твір, у якому висвітлене поетове становище, що стосується ідеології і християнської моралі. У ній є багато рядків про голод в Україні. До поеми "Хрест" я ще повернуся.

Вийшовши з психоневрологічної лікарні Руденко стає одним з засновників Української Гельсінкської Групи і її очолює. До Української Гельсінкської Групи, крім нього, увійшли: генерал Петро Григоренко, Олесь Бердник, Левко Лук'яненко, Ніна Строката-Караванська, Іван Кандиба і Оксана Мешко. За 3 місяці після створення Групи Миколу Руденка і Олексу Тихого було заарештовано, пізніше було заарештовано й інших членів Групи. Руденка було засуджено на 7 років ув'язнення і 5 років заслання.

Генерал Петро Григоренко в передмові до збірки поезій Миколи Руденка "Прозріння", що вийшла у видавництві "Смолооскип", окреслює Миколу Руденка, як людину добру, лагідну, гідну, розумну, толерантну і каже, що засудили його за те, що проповідував Добро, Правду, Людяність.

За покайну заяву Руденкові пропонували звільнення, шантажували його синами, які просили, щоб батько покався, бо тоді буде легше і для нього й для них. Але Руденко цього не зробив.

Він пише:

Так просто все: напишеш каяття
І роздобудеш право на життя.
Лише десяток слів чи може фраз
І все вчорашнє вернеться нараз:
Дерева, квіти в іскорках роси
Та за вікном дитячі голоси,
Та риба в озері, та в небі птах,
Та смак поцілунку на твоїх устах
Як свідчення любови й доброти.
Тільки ти — уже не будеш ти.

І закінчується вірш:

І вже тебе нема,
А є п'ятьма,
Є у людину схована тюрма.

У поемі "Хрест" у почуттях головного героя поеми Мирона ми пізнаємо авторові почуття, значючі його біографію.

Головний герой поеми Мирон, старий заслужений більшовик, комісар, інвалідом повертається до рідного села, до батьківської хати. Ось як Микола Руденко передає у поемі "Хрест" Миронові роздуми, коли Мирон іде зруйнованим радянським господарюванням, вимерлим з голоду своїм селом: (віршовані образи і думки, які я цитуватиму не обов'язково ідуть у поемі одні за одними)

Ми ж вирушали, щоб здолати зло,
Заради царства правди і любови.
Яке ж то чорне серце повело
Нас щирих, праведних по власній крові.

А далі:

Усіх він добре знає тут —
Нікого не забув...
Був рік смертей, фатальних скруг —
Рік 33-ий був.

Та з думки він жене оте:
Він бачив, що Москва
Живе не пишно, а проте
Вся до ноги жива.

О, Україно чорноброва,
Блакитно-колосковий квіт
На годувальницю-корову
Ти схожа, нене, триста літ.

Мирон доходить до рідної хати і бачить:

Квітне будячиння
Посеред дворів.

Стежку до криниці
Вкрив густий пирій,
Впав розбитий вулик,
Перевівся рій.

Навіть на порозі
Виріс бур'янець.
Та невже це світу
Надійшов кінець?

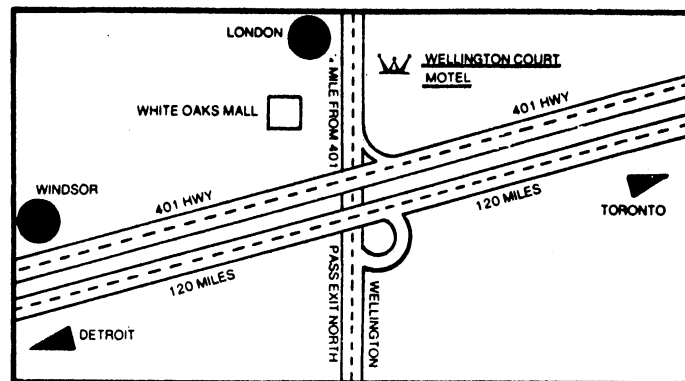
Мирон заходить до рідної хати і бачить, що в ній немає ані живої душі:

Може це наснився
Страхотливий сон.
Мамо! Чуєш, мамо?
Це ж твій син Мирон.

Мирон бачить, що на стіні замість портрета Леніна, якого він колись повісив, знявши материну ікону, знову висить ікона, з якої дивиться Христос.

Перша Миронова реакція на це була така:

А, можливо, мати
Ілліча зняла?
Мати комісара —
Як же ти могла!..

WELLINGTON COURT MOTEL

ОЛЕКСІЙ І МАРІЯ МАКАРЕНКО

власники

1078 Wellington Rd. So. off Hwy 401
LONDON, Ont. N6E 1M2 — Phone (519) 681-1050

ДОБРА ОБСЛУГА, ПРИВІТНА
АТМОСФЕРА.

Але вже за хвилину він констатує факт:

Чи під яворами
В затінку між хат
Привідам читати
Будеш діямат?...

Тут чаділо пекло —
Це ж не сон, не сон!
І упав на лаву
Комісар Мирон.

Бився головою,
Гриз терпкі уста
І підняв поволи
Очі на Христа.

В Миронові сні приходить мати. Він іде шукати її могили, щоб поставити хрест, — і не знаходить.

В розпуці він кличе:

Ти чуєш, мамо? Де ти? Де ти?
До тебе син іде на суд...
І ніби з глибини планети
Йому почулося:
— я тут!

Це був голос збірної української матері-страдниць — це був голос самої України. Миронові з'являється Христос, але Мирон не падає перед

ним на коліна, щоб просити для себе безсмертя,
а починає з Богом розмову. Він запитує: чому
навколо стільки пекельних мук.

Христос відповідає:

Я те даю,
Чого не вміють взяти.

Візьми свій хрест. На ньому я розп'ятий —
Твого народу славне майбуття.
Візьми свій хрест. Нехай ляга на плечі
Важким ярмом, а ти його неси.
У ньому зойк голодної малечі,
Жіночі передсмертні голоси
У ньому віра, віщій поклик Слова,
Твоя короґва, Боже знамено.
У ньому щира українська мова,
Де кожна кома — то святе зерно.

І сталося диво — Мирон бачить, що:
Вже не Бог на троні —
На камені сидів сліпий кобзар.

І Мирон пішов за ним по Україні:
Іде кобзар, а трюхи збоку,
Сльози ховаючи в очах,
Іде Мирон повільним кроком
З хрестом на схилених плечах.

І не дивуються з них люди —
Всі почорніли від журби:
По Україні всюди, всюди
Хрести, могили і гроби.

В чаду пекельної гієни
Усе принишло, все мовчить.
І не злічити убієнних,
Могил по селах не злічить.

В поемі "Хрест" є згадка і про Канаду — країну
за словами Миколи Руденка:

Де хліб, де Бог, де земляки, брати по крові,
де розум і воля,

Де не юрба, а фермер серед поля,
Один, як Бог, чаклує на землі.

Поєма закінчується словами зверненими до Со-
ветського уряду, до людей, маючи на увазі пше-
ницю, яку постачає їм Канада:

Хлібом з-за океану
Вам не загоїти рану
Там, де земля вмира.
Думайте!..
Вам пора.

Але я закінчу це своє слово про Руденка більш
оптимістичними рядками з цієї ж поеми, хоч вони
у поемі і не кінцеві. Закінчу рядками, у яких зву-
чить надія-риси, притаманна українській людині.
Ці рядки звучать так:

Та все ж старий втішає юних.
Бабуса правнука втіша.

Якщо живі в народі струни,
То значить є жива душа.

Іще для нас уродить жито,
Переживем біду гірку.
Зерно вмирає, щоб ожити
У золотому колоску.

І далі:

Усе, що є одвіку чесне,
Колись в народі оживе.

Висновків зі мною сказаного я робити не буду.
Кожний з нас нехай зробить свій власний висно-
вок, що стосується постаті Миколи Руденка і
висновок: який обов'язок кожного свідомого укра-
їнця і в Україні і на еміґрації, щоб ці слова з Ру-
денкової поеми сповнилися і щоб Україна здобу-
ла собі їй належне рівноядне місце з іншими
вільнолюбними народами світу. Можливо, мо-
лодшій молоді висновок можна трошки і підказа-
ти, а це — що її найпершим обов'язком — вчи-
тися і вчитися якомога найкраще. Цим вона по-
кращить і своє власне життя і краще зможе при-
служитися Україні, а також і країнам, у яких во-
на народилася, у яких вона живе. Освічені люди
мають кращий шанс займати впливові становища
чи мати зв'язок з впливовими людьми у різних
ділянках життя країн включно з політичною у
яких вони живуть. Звичайно, при цьому україн-
ська молодь ніколи не мусить забувати свого
українського походження та в міру своїх можли-
востей брати участь в організованому українсько-
му житті, і завжди жити і поводитися так, щоб
приносити тільки честь українському імені.

**СКІЛЬКИ Ви приклали старань, щоб
ОДУМ у Вашому місті був
активнішим?**

**ARMADALE
MEAT PRODUCTS LTD.**

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ
В ТОРОНТІ Й ОКОЛИЦІ
Крамниця при вул. Блур коло Джейн
Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ
2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

ІЗ ЗБІРКИ "ЖИВІ СМОЛОСКИПИ"

С І Ч К И

І батько й син великострадно стали
Супроти лютої потали —
Нескорені Січки!
І їх повів, неначе на Голготу,
На довгу й каторжну скорботу,
Опричник негнучкий.

І батько й син, попавши в темний табір,
Затято знов долають напір —
Нескорені Січки!
А їхній поклик гідно в Україні,
Москвою вчиненій руїні,
Веде двобій рвучкий.

"Допоки будуть хижі московити
Вбивати нас і дух в'язнити?
Де ж ви, січовики?!" —
Ген-ген від Пряшева, Берестя, Львова
Лунає голос до Ростова.
Нескорені Січки!

О батьку й сину, предостойні слави!
Відвага вашої постави
Позначує віки.
І будуть люди пам'ятати
(І трепетати супостати),
Коли за волю вийшли воювати
Нескорені Січки!

1982

ПАМ'ЯТІ ІВАСЮКА, III

Немає Мельника, немає Алли.
Похоронив нарід Івасюка.
Мільйони тіл у голод закопали —
Мовчить земля над ними, нелегка.

Одні сконали від в'язниці й кулі,
Від муки — другі, треті — вже й самі...
Мільйони йдуть, як череди знебулі,
На всесоюзну панщину — німі!

Московський кнут виляскує в колгоспі.
Але приглянся — він уже слабій.
Народе, чавлений Москвою поспіль,
Навідліг бий — і наступай, і бий!

Кінець наругам! За прийдешню волю
Рудою кров'ю ворога кропи!
Пойняті помстою, по всім роздоллю
Гримлять Карпати й клекотять степи.

І вирушають у похід не хлипи,
Не нарікайли, а посвят мужі.
Грядуть живі, палючі смолоскипи —
Тремтять опричники, свої й чужі!

1980-82

СІЧЕСЛАВ

Авторам листа творчої
молоді Січеслава

О місто предків! Ти луною Січі
В серцях народу радісно жило.
Круті пороги й зарви таємничі
Відвагу слали не в одне село.

З чужим ім'ям лихої Катерини,
Ти боронило вольності свої,
Коли прийшов Нечоса яструбиний
Пограбували січові краї.

Текли до моря визволу потоки —
І дух відродження снаги наслав.
З-понад Славуті по обидва боки
Піднявсь увиш новітній Січеслав.

Козацький городе! Луною Січі
Рости і множся! Молоде нова,
Метай навкруг наваги войовничі
За споконвічні вольниці права.

Зі всіх усюд лунають канонади —
Напора битви, що гуде лунка.
О місто зваги! З дальної Канади
Приймай вітальний поклик земляка.

1982

*

Відлітають у дальній вирій
Журавлині сумні ключі.
Довго чути в октаві щирій
Прощання журне вночі.

Розливається в темнім небі
Монотонне курли-курли,
Мов співають на давній требі
Похоронні пісні хвали.

Не журіться, журавки! Віти
Піднімає нова пора...
Чи не час і мені летіти
На золочений схил Дніпра?

Там клекоче доба сувора,
Смолоскипів свята борня.
Кличе, кличе мечів напора —
Відлітаю туди щодня!

Зачерпнути снаги Славуті,
Впасти з боєм на береги,
Від яких уже не звернути
На чужинні мандрів круги.

1981

Примітка. Збірка Живі смолоскипи виходить у світ незабаром. Замовлення слати на адресу:

SLAVUTA PUBLISHERS
72 Westbrook Drive
Edmonton, Alberta, Canada T6J 2E1

Д-р А. ЛИСИЙ

ЗУСТРІЧ 1983

Знову далека і виснажуюча дорога. Від Міннеаполісу до Лондону майже тисяча миль. Кожен раз, як стаємо на відпочинок, треба вилазити дослівно рачки з авта, а потім поволі виправляти суглоби. Тяжко в авті з п'ятьма людьми знайти вигідне місце. Мої пасажери притягли з собою радіоапарати, кожен грає свою музику. Добре, що є навушники.

По дорозі заїжджаємо до Віндзора на концерт "Червоної Руті" і Софії Ротару. Концерт досить добрий, майже чисто український (дві молдавські пісні). Софія Ротару — прекрасна співачка, а ще краща акторка. В залі багато українців, але також і повно "наших" новоприбулих. Після концерту намагаємося підійти до Софії але її обступили суцільною лавою "наші":

"Почему по русски не поете?... "Я вас когда-то видел в Москве!"... "Пойдем в ресторан на перекуску, ми уже имеем ресторан!..." і т. п.

Добравшись до Лондону та виспавшись за дві години ми вже були на оселі. Відразу помічаються нові поліпшення оселі. Приємно вражає гарна цементова брама, місток через чистеньку і спокійну річку. Навіть трава виглядає зеленішою.

Зустрічаємо багато друзів, одних пізнаємо відразу, до інших треба добре приглядатися. Деякі помолодшали, інші постарішали, ще інші носять на плечах купу турбот. Особливо тяжко пізнати молодих людей. Ростуть, як на дріжджах. З колишніх пискливих дівчаток (на таборах!) стали гарні і поставні панни, а з малих хлопців-бешкетників повиростали горді кавалери, які говорять серйозно та ще й баском.

Офіційна частина була досить шумною. В майбутньому, я думаю, не потрібно влаштовувати промови. Їх мало хто слухає, а якщо і хоче слухати, то не може через постійний шум. Отже, шкода промовців, шкода їхнього часу та старання.

На цій зустрічі особливо помічалася велика кількість молоді. Старших було менше. Значить ідемо вперед. З приємністю спостерігалися колонни уніформованої одумівської молоді на збірці. Лише юн-одумівців було малувато. Але ці ще на зустрічі не їздять.

Мистецька частина була бездоганна. Треба похвалити філії, які прибувають на зустріч, щоби показати свої мистецькі досягнення. Ще більше треба хвалити тих кількох відданих працівників, які вперто працюють зі своїми мистецькими одиницями і показують нам свої результати. Група Балдецького, як завжди, була гарним завершенням програми. Прекрасне виконання танців, захоплююча музика — все це приковувало увагу присутніх до сцени. Оркестра "Соловей" задовольнила всіх, хоч говорити через стіл було неможливо. Треба було виходити надвір.

Додому їхали без зупинки. Вийшло так, що треба було поспішати. А їхати після трьох недоспаних ночей було не легко. Аж, доїхавши додому, отямилися, що то було навіть небезпечно.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ ВІДЗНАЧУЙМО ГОЛОДУ, А
ВШАНОВУЙМО ПАМ'ЯТЬ ЖЕРТВ ГОЛОДУ!

Останнім часом у нашій пресі часто зустрічаються такі фрази: "штучний голод", "відзначили голод" і т. п. Цілком невідповідні вислови! Голод 1932-33 років в Україні був не штучний, а справжній, внаслідок якого померло мільйони людей. Це був, повторюю, голод не штучний, а навмисно створений Москвою для нищення української нації, зокрема селянства. Чи треба такий голод "відзначати", що означає, крім кількох тямок (див. "Словник української мови", 1970, том I, стор. 585), також "виділяти серед інших похвалою", себто вшановувати. Хіба можна хвалити чи вшановувати голодомор? Гадаю, найкраще писати, що з нагоди 50-річчя навмисно створеного Москвою голоду ми вшановуємо пам'ять жертв цього голоду і засуджуємо вбивницю української нації — хижу Московщину чи пак Росію.

Яр Славутич

**

Вш. Панове!

"Молода Україна" — добрий журнал. Добре що в нім пишеться про табори і взагалі про одумівську діяльність. Але також дуже є важливим те що Ви обширно відзначили пам'ять тих що померли в Україні під час голоду в 1933 році.

Василь Шийка
Клівеланд, США

**

Шановна Редакційна Колегія!

Я залучую чек на \$25.00 на пресовий фонд "Молодої України" щоб відзначити 85-ти ліття проф. Михайла О. Мухи.

Як трудяща людина! Я пам'ятаю ще ті дні, десь двадцять років тому, як проф. Муха був директором курсів українознавства ім. Ів. Котляревського при катедрі св. Володимира. Він багато клопотався за наш український вишкіл. Його любов до України не була лиш на словах, але була на ділі. Я завжди буду згадувати його працюючість.

Многая літа Пане Професоре!

Марія Бойко-Дяконов
Пентінгтон, Б. К.
13 березня, 1983 р.

**

Вш. п. Редакторе!

Дякую за Ваш гарний журнал "Молода Україна". Тут є все для молоді і старших.

Шкода що немає більше зорганізованих центрів ОДУМ-у в Америці!

Ю. Мазирець
Пікатавей, Н. Дж. США

Микола ВІРНИЙ

СТОДЕСЯТИЛІТТЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

Сто десять років тому, тисяча вісімсот шістдесят третього року, царський уряд видав так званий Валуєвський циркуляр: про заборону друкувати книги українською мовою на території Росії. Автор циркуляра, крайній реакціонер — монархіст, міністр внутрішніх справ, граф Петро Валуєв заявив тоді, що "ніякої окремої малоросійської (себто української) мови не було, немає і бути не може". Українська Радянська Енциклопедія на сторінці 114-ій, том Другий, твердить, що "циркуляром заборонялося друкувати українською мовою будь-яку літературу, крім художньої, проте царська цензура під різними приводами обмежувала і її друкування. З 1863 року видання книжок українською мовою в межах Російської імперії майже припинилося". УРЕ дає таку характеристику політики царського уряду: "Валуєвський циркуляр — один з проявів шовіністичної політики царського самодержавства, спрямованої на посилення національного гноблення українського та інших народів країни".

Чимало українців залишило Україну і виїхало за кордон, щоб тут — у Відні, Празі, Берліні чи Лондоні, продовжувати працю для створення української незалежної науки. Деякі з наддніпрянських науковців зупинилися у Львові, що належав тоді до Австро-Угорської імперії. І там, у відповідь на Валуєвський циркуляр через десятиліття, тисяча вісімсот сімдесят третього року, у Львові, створено Товариство імені Шевченка. Спочатку воно мало літературно-науковий характер. Книжки друковані українською мовою пересілалися до Росії та України.

На самостійницький дух у працях українських учених в Росії і за кордоном звертає увагу царський уряд. Помічник попечителя київського учбового округу пише цареві доповідну записку. В ній повідомлено про "українофільський рух" на Україні. На думку попечителя, це "замаскований соціалізм", і — приховане зазіхання на державну єдність Росії". Імператор Олександр Другий підписує тисяча вісімсот сімдесят шостого року, в німецькому курортному місті Емсі, нове розпорядження. За словами Української Радянської Енциклопедії (стр. 29, Том 4-ий) — "Емський Акт доповнював ВАЛУЄВСЬКИЙ ЦИРКУЛЯР 1863. За Емським Актом заборонялося ввозити до Росії з-за кордону українські книжки, видавати оригінальні твори українською мовою і українські переклади з російської та іноземних мов, не дозволялися театральні вистави українською мовою. На підставі акта було закрито ГРОМАДИ, припинено діяльність Південно-Західного відділу Російського географічного товариства в Києві тощо. ..."

Емський указ також змусив виїхати за кордон нову хвилю провідних українських людей того

часу. Між ними — Михайло Драгоманів, історик і етнограф; Микола Зібер, один із найстарших українських теоретиків-економістів марксистського напрямку; Федір Вовк, антрополог, член багатьох чужинецьких наукових товариств. Він був також дійсним членом Товариства імені Шевченка.

З кожним роком зростає кількість членів українського Товариства у Львові. Воно посилює видавничу діяльність і налагоджує зв'язок з науковими установами в різних європейських країнах.

Тисяча вісімсот дев'яносто другого року воно, з почину Володимира Антоновича і Олександра Кониського, реорганізувалось. Україна дістала нову академію: НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА. Його дійсними членами стали такі визначні діячі нашої науки і культури, як Михайло Грушевський, Іван Франко, Кость Левицький, Володимир Охримович, Сергій Єфремов, Володимир Дорошенко, Іван Горбачевський, Степан Рудницький. Годі перелічити всіх сподвижників української науки. Їхня праця здобула розголос і признання в академічних колах європейських країн. Членами українського Наукового товариства імені Шевченка стають чужинці: чехи, поляки, німці, серби, болгари, хорвати, росіяни, французи. Згадаймо поіменно: Макс Плянк, Альберт Айнштайн, Шарль Сеньйобос, Андре Мазон, Володимир Бехтерев, Томаш Масарик та багато, багато інших.

Праця Наукового товариства імені Шевченка провадиться в секціях: історико-філологічній, філософській, математично-природничо-лікарській. Протягом ста десяти років Наукове товариство імені Шевченка дало українській і світовій культурі сотні публікацій. По Другій світовій війні Наукове товариство імені Шевченка почало видавати в Парижі Енциклопедію Українознавства, під загальною редакцією проф. Володимира Кубійовича. Останніми роками у видавництві університету в Торонто, в Канаді, друкувалась гаслова частина Енциклопедії Українознавства, англійською мовою.

Двадцять років тому, тодішній президент Головної ради Наукового товариства імені Шевченка, блаженної пам'яті професор Роман Смаль-Стоцький, вітаючи українців з дев'яностоліттям їхнього наукового товариства, звернувся з закликом до всіх громадян українського походження: "...об'єднатися — понад усі кордони — навкруги нашого Патрона — в одну Соборну Україну духа волі, гідності людини, справедливості, братньої любови й слова Христового..."

З цим закликом звертаємось і ми сьогодні до всіх українців з нагоди століття Наукового товариства імені Шевченка.

Ол. ПОШИВАНИК

ВІДБУВСЯ КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР ОДУМ-У В КАНАДІ

Учасники 4-го кобзарського табору ОДУМ-у в Лондоні, Канада.

Оселя "Україна" серпень, 1983 р.
Фото Ол. Пошиваника

В Лондоні, Онтаріо, від 31-го липня до 14-го серпня 1983 р., під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка відбувся 4-тий з черги Кобзарський Табір ОДУМ-у на оселі "Україна" — другий рік підряд з участю 60-ти таборовиків та понад три десятки персоналу.

Кобзарські табори ОДУМ-у в Канаді пишуться гарним успіхом, завдяки розкішному місцевому устаткуванню оселі, доброму керівництву, та добрим і відданим працівникам опікунам. Всі віддано працюють, бо це не для себе — не для нашої слави, це для наших дітей, для нашої спадщини, для поширення кобзарської традиції серед української молоді.

Після двох тижнів по 6-7 годин грання на бандурі та вокалу, пов'язаних із купанням, спортом, вечірками, ватрами та іншими розвагами, діти й молодь вертаються задоволені з табору, з новим запасом пісень, додатковим музичним знанням, а також дуже важне, або може найголовніше, із добрим знайомством своїх хлопців і дівчат — а знайомство за молодості наймиліше і воно залишається на ціле життя.

По домах діти переважно мають одного учителя. На таборі вони мають інших учителів із іншим підходом, іншими методами. Тут є більший гурт, один одного заохочує. Це все збагачує знання музикантові.

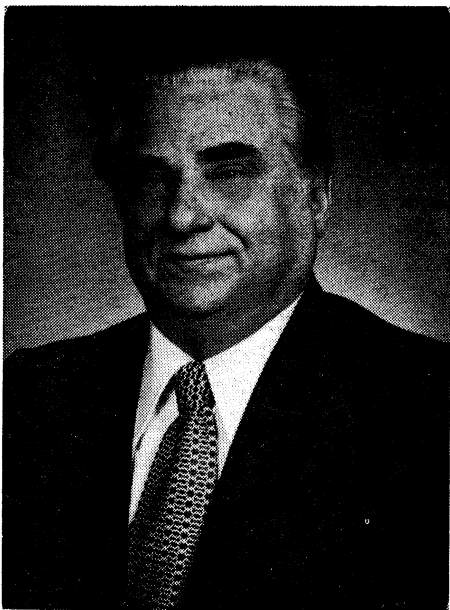
Цього року, як і в 1981-му році, від Капелі хормайстром і мистецьким координатором на таборі був Євген Цюра — заступник дир. Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка. Євгена Цюру люди може дещо менше знають, але він також доб-

ре битий — за козацьким висловом "з тієї самої миски кашу їв", що й інші оригінальні капеляни. Євген Цюра — співак, хормайстер і бандурист ще з дому, з 36-го року. Він є один із чотирьох оригінальних 16-ти членів Капелі, що виїхали з України під час війни і ще є активні в Капелі Бандуристів.

Крім праці в Капелі, Євген Цюра є мистецьким керівником Кобзарської Школи в Детройті і вже 19 років диригує церковним хором у Віндзорі, Канада. Виглядом Євген Васильович — нібито суворий, але він страшно любить молодь, і на таборі він зробив неначе чудо з тими молодими дитячими голосами. Всі знають, що мають співати "від діяфрагми до резонаторів", і всі, можна б сказати, так співали.

Інструкторами на таборі були члени Капелі, керівники та інструктори різних ансамблів США й Канади. Між ними: Оксана Метулинська — мистецький організатор, Михайло Сердюк, Тарас Махлай, Надя Гаврилюк, Василь Корець, Оксана Родак, Леся Конит, Андрій Жура та Надія Блюй. Тиждень працював інж. Петро Гурський. По кілька днів помагали Юрій Метулинський і д-р Ігор Махлай.

В команді табору цього року були: Віктор Ліщина — комендант, Оксана Метулинська — заступник, Анатолій і Катя Луценки — бунчужні, Наталка Притула й Наталка Сніг — писарями, кожна по одному тижні, Наталія Ємець — виконувала функції медсестри і редактора таборових вістей. Розмарі Шиндлер — опікун басейну, о. прот. Віталій Метулинський — капелян та Іван

Маестро Євген Цюра — мистецький координатор табору, заст. диригента Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Детройті.

Іван Данильченко — референт кобзарського табору, голова Г. У. ТОП-у Канади.

Фото Ів. Корця

Частина команди та інструкторів кобзарського табору на оселі "Україна"

Фото О. Пошиваника

Данильченко — організатор і головний відповідальний.

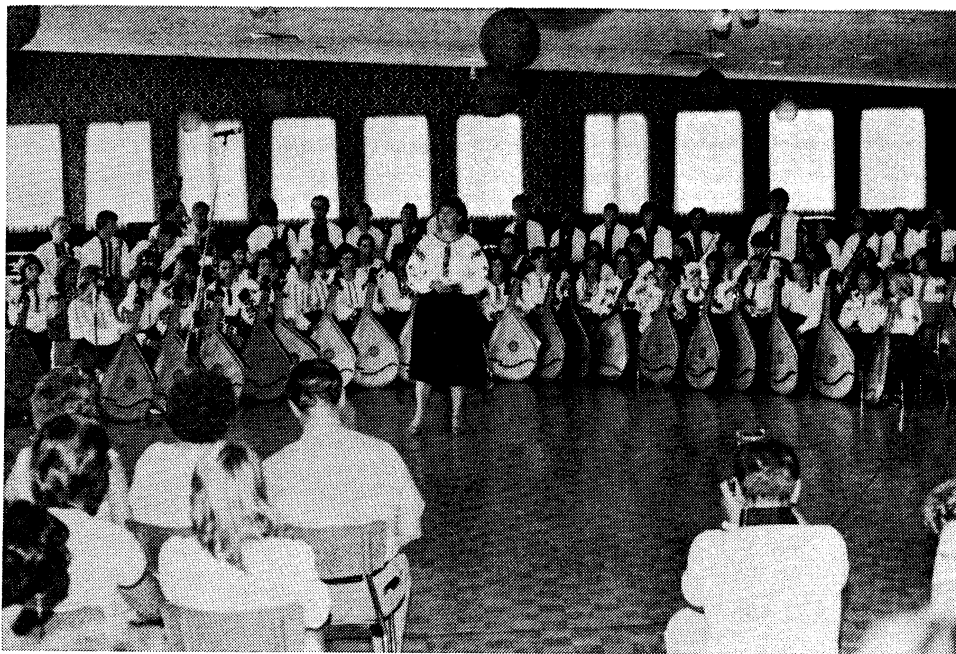
Іван Данильченко, довголітній голова ТОП-у на Канаду, zorganizував вже 16 одумівських таборів, між ними чотири кобзарські. Ця людина настільки любить українську молодь і організацію ОДУМ- і настільки є гнучким, що і "сорочку" з плечей віддав би, тільки заради доброго успіху кобзарського табору. Кажуть, що Центральний Комтет ОДУМ-у обіцяв Іванові Данильченкові "Золотий годинник" аж після того, як він zorganizує 20-тий одумівський табір. Дай Боже дальшого доброго успіху панові Данильченкові, щоб заслужив на "золотого годинника" за працю в українській громаді. Між часом, нехай ці рядки (із певним символізмом) будуть йому як признання за довгі роки праці для української молоді.

В таборівій кухні з материнською любов'ю працювали: Катерина Щербань — відповідальна, Галина Володченко, Ганна Чайковська, Євгенія Блощинська, Леонід й Ася Павлюки — на зміну по одному тижні, Гриць Гаврилук і Віктор Юхименко були помічниками, та пані Галя Василів, яка не тільки привезла своїх дітей з самого Чикаго на табір, але сама зголосилася працювати в кухні. Дай Боже більше таких добрих людей, які замість вакацій посвячують себе на два тижні в кухні для нашої молоді.

Цей табір відвідало чимало гостей, між ними дир. Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка Григорій Китастих — почесний член ОДУМ-у та Олексій Пошиваник — голова ЦК ОДУМ-у.

Одним із показників успіху кобзарських таборів — це заключний концерт для батьків і гостей.

Учасники табору під час заключного концерту для батьків і гостей. Диригент Оксана Метулинська — заст. коменданта і мистецький організатор, керівник ансамблю ОДУ М-у "Кобзарі" в Ст. Кетеринс, Онт.

Оселя "Україна" 14 серня, 1983.

Фото Ів. Корця

Під диригентурою Євгена Цюри, цілий ансамбль, коло 60-ти курсантів-бандуристів, спершу виконав кілька пісень присвячених 50-літтю Великого Голоду в Україні. Далі програма була різноманітна й весела. Пізніше по одній пісні диригували ансамблем Оксана Метулинська і Михайло Сердюк. Слідували інструктори зі своїми окремими гуртками та індивідуальні виступи. На кінець програми знову виступив цілий ансамбль, за що дістав оваційні оплески. Ансамбль був готовий і на "біс" — і знову овація.

Успіх одумівських кобзарських таборів у Канаді не прийшов випадково і не завдяки одній чи другій особі. За ці чотири роки багато людей спричинилося до цього успіху і гарної популярності. Кожна особа, хоч би і помічники в кухні чи опікун басейну — кожен дав свій вклад для доброго успіху цих таборів. А найкраща реклама — це слово самих таборовиків і їх повернення з року в рік. Ось думки про цей табір юного бандуриста, який був учасником усіх чотирьох кобзарських таборів ОДУМ-у в Канаді: "Я пробув на оселі "Україна" на різних таборах вже цілий місяць і вже майже набридло було, але коли почався Кобзарський Табір, я з радістю залишився ще на два тижні. Я маю щодо цього табору і похвалу і нарікання, але назагал скажу, що тут робиться добра робота! Це є мій четвертий такий табір і я сподіваюся бути ще й на п'ятому і шостому і..."

Маєстро Євген Цюра описав табір такими словами: "Учасники цього курсу, віком від 7-и до 17-и років, усі переповнені молодечою енергією, що випромінює довкола веселкою радості, сміху, безупинного зранку до вечора руху. Утримати таку "братію" в фізичній та музичній дисципліні є тяжко. Потрібно неабияких зусиль та виховничого хисту, щоб поставити табір на належну висоту — зі всіх сторін..."

"Бандура — наш чудовий інструмент. Вона була, є й буде органічно пов'язана з народом, у ча-

си долі, в часи щасливі та в часи лихоліть і не-долі нашого народу... Передаю низький уклін всім дорогим батькам та їх дітям — учасникам табору. Ви робите величаву роботу, зберігаючи та продовжуючи славу нашої бандури, а разом з тим, славу українського народу".

~

КОМІТЕТ СВІТОВОГО КОНКУРСУ ДЛЯ МОЛОДІ ІМ. МАРУСІ БЕК "УКРАЇНА В АНГЛОМОВНИХ ВИДАННЯХ"

Стерлінг Гайтс, 18 червня 1983.

Вельмишановний Пане Василь Корець!

Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек вітає Вас з успіхом у П'ятому конкурсі "Україна в англomовних виданнях" та повідомляє, що Жюрі цього конкурсу присудило Вам за збірник матеріалів відзначення у сумі 150 доларів.

Комітет складає Вам подяку за участь у конкурсі та за працю, яку Ви вклали протягом 1982 року, комплектуючи свій збірник. Оцінюючи його, Жюрі зазначило, що для отримання нагороди в нім бракує журнальних статей. Просимо це врахувати в слідуючих конкурсах. При оцінці збірників, журнальні статті відіграють велику роль, бо вони завжди мають важливіший зміст. Самих газетних статей для нагороди не вистачає.

Ми віримо, що Ви будете брати участь у цьому конкурсі і надалі, тому бажаємо найкращих успіхів. Комітет буде Вам дуже вдячний, якщо Ви при кожній нагоді популяризуватиме конкурс "Україна в англomовних виданнях" і приєднасте для нього учасників.

З належною пошаною та привітом

Голова Комітету — проф. — *Марія Гарасевич*
Секретар — мгр. *Христина Юзич*

Ол. ПОШИВАНИК

ВІДБУВСЯ КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР ОДУМ-У НА ОСЕЛІ "ВЕРХОВИНА"

Як і минулого року, Кобзарський Табір ОДУМ-у на Сході США відбувся на оселі Українського Братського Союзу "Верховина" від 3-го до 16-го липня 1983 р. з участю коло 25-ти учасників: бандуристів, інструкторів і команди.

Це на сході 15 років тому на одумівській оселі "Київ" у штаті Нью-Йорк в 1968-му році зародилася ідея і реалізація першого експериментального кобзарського табору. Із деякими перервами, це вже 11-ий Кобзарський Табір ОДУМ-у на сході. Ідею кобзарських таборів ентузіясти-бандуристи підхопили, і сьогодні існують популярні кобзарські табори в Емлентоні, Детройті, в Лондоні, Канада, Торонто, та інших місцевостях США й Канади. Може через конкуренцію, або старомодне устаткування оселі "Київ", кількість учасників на таборі зменшувалася. Щоб зберегти тяглість і традицію, та головню через потребу кобзарських таборів на сході, керівництво ОДУМ-у (сходу) перенесло кобзарські табори на вигідніше устаткування оселі УБС "Верховина".

Цього року на таборі був гарний гурт молодих людей, які з великим захопленням училися кобзарського мистецтва, слухали лекції, співали та "працювали з бандурою". Були захоплені може тому, що цього року вони мали здібних організаторів та молодих інструкторів, з якими могли себе асоціювати. Організатором і комендантом табору був Александер Непрель, бунчужні — Іван Лозовий та Іванка Бучко. Інструкторами були: Тарас Махлай — член Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, Іван Качура, Ліса Клименко та Іванка Бучко. Мистецьким керівником була Таня Рябокіль (з дому Вовк), по професії доктор хіропрактичної медицини, із спеціалізацією китайського лікування — акупунктур, та з добрим знанням лікування рослинами і зіллям.

Крім звичайного навчання, Таня давала зразки і провадила лекції вищої техніки гри на бандурі та провадила гутірки про українську народну музику, фолкльор, символізм в українських піснях та історію бандури у прозірках. Чимало молодих людей в США й Канаді, так, як і Таня, виростили в рядах ОДУМ-у з банудрою в руках. Сьогодні Таня, крім професії, є керівником ансамблю "Троїста Музика" в Мінеаполіс і регулярно виступає, разом з іншими професійними музикантами, на національній радіопрограмі (США) "Prairie Home Companion". Таня, з гарно виробленим сопраном, має і гарну говірку — гарну українську мову, що молодші ровесники, або і старші, що вже мішають українську мову, могли б наслідувати.

З кухнею турбот не було. Табір користав ідальнею "Верховини", разом із вакаційними гостями. Під час обіду та вечері, багато гостей "Верховини" старалися приходити до ідальні у

той самий час, що й таборовики, тільки щоб почути, як вони співають "Отче наш" перед тим, що сідати до столу. Ранком і вечером гості оселі також приходили й на піднесення і спущення прапорів кобзарського табору. Поза навчанням, для розваги таборовиків на "Верховині" є басейн, озеро, річка; вечорами були фільми, вечірки, ватри та забави. У неділю по сусідськи "Верховини" є українські церкви, і православна, і католицька, до вибору віри і сумління. У цей самий час на "Верховині" відбувалися курси українських народних танців і балету школи прима балерини Роми Прийми-Богачевської. Отак, після навчання товариство й знайомство таборовиків було широке.

Цей табір відвідало кілька гостей, між ними голова ОДУМ-у США Андрій Шевченко та голова ЦК ОДУМ-у Олексій Пошиваник з Чикаго, який провів із таборовиками гутірку на тему "Голод в Україні" — чому і як Москва штучно створила голод в Україні та знищила понад 7,000,000 українського народу. Цей табір також відвідало кілька членів Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка. Юліян Китасти, керівник Кобзарської Школи в Нью-Йорку, був захоплений проробленою працею, та зокрема заключним концертом-пописом, який таборовики дали в останній день для батьків і гостей оселі.

Зразу після закриття табору, організатори й керівники, з новою і гарно розробленою програмою, почали плянувати на наступний рік, щоб із кращою і ширшою реклямою поширити кількість учасників табору. А цьогорічні учасники, всі, як один, твердили, що на наступний рік повернуться на цей табір.

**Слухайте радіо програму ОДУМ-у
"МОЛОДА УКРАЇНА"**

з радіовисильні

СНІН НА ХВИЛЯХ FM 101

в Торонто

КОЖНОЇ СУБОТИ

від 6:00 до 6:30 вечора

Керівництво:

Головна Виховна Рада Коша Старших
Виховників ОДУМ-у в Канаді.

Леонід ЛІЩИНА

13 ГОДИН НА ДНІ СПАДЩИНИ

Прот. Петро Бублик з православної катедри св. Володимира, старший радний Василь Бойчук і достойна Сузанна Фіш — міністер громадянства і культури провінції Онтаріо.

Український День Спадщини, Онтаріо Плейс, Торонто, 21 серпня 1983.

Український День Спадщини на Онтаріо Плейс в Торонто був в неділю 21-го серпня, ц. р. Цей день відбувається щороку на протязі останніх п'яти років. Почався він о 10-ій годині ранку і тривав до 1-ої години ночі — 15 годин. Я був на нім 13 годин. Був на соборній молебні, на офіційнім відкритті, на пообіднім концерті-Фестивалі української пісні й танку. Бачив як 35 велосипедистів вирушали до Оттави говорити там про голод в Україні 50 років тому; слухав спів вокально-інструментальних ансамблів "Волошки" і "Нова хвиля" на плаваючому човні; бачив виставку народного мистецтва; був на Вечірнім концерті; слухав слово чи привіти: Івана Новосада, Юрія Шимка, Сузанни Фіш, Коліна Шедора, Василя Бойчука, Бен Грися, Петра Глібовича, Ярослава Соколика; був на забаві "Зірки серпневі"; бачив багато української молоді і дорослих у повних народних строях, або лише у вишитих сорочках, блюзках, чи з вишитими краватками; дивився як майоріли українські прапори, як злітали вгору сині і жовті бальйони.

Погода була чудова. Місця на обоє концерти в Форумі були зайняті півтори години наперед. Багато людей дивилися на концерт сидячи чи стоячи на вкритих травною горбках що прилягають до Форуму. Іноді здавалось що я десь в Україні на березі Чорного моря, не в Торонто біля озера Онтаріо.

Через брак часу, чи місця, не був на показі

історичного одягу; не бачив українських фільмів; не бачив дитячої програми. Ці речі бачив частинно в минулих роках.

Після пообіднього концерту зайшов у одну з найдальших частин Онтаріо Плейс щоб випити соку і трошки відпочити. Лише сів, чую звуки бандур. Здивований повертаю голову і бачу за яких 80 метрів, на невеликій естраді, грають на бандурах кілька членів з ансамблю бандуристів ім. Гната Хоткевича. Поблизу них сидять керівник ансамблю Валентина Родак і Зіна Корець — адміністратор цього журналу. Також бачу цілиться в бандуристів своїм фотоапаратом Іван Корець — фотограф "Молодої України". Виявилось що після виступу на концерті їх привезли сюди човном, щоб тут грали і співали одну годину.

Український День був надзвичайно успішний. Кожен українець коли б і де не родився, де б не жив, почувався тут як свій, був задоволений, гордий свого походження, творив частину цього гарного дня. Відчувалось що хоч ми тепер самостійної України не маємо ми народ державний. За це щира подяка Провінційній Раді Онтаріо КУК, яку очолює д-р П. Глібович, за влаштування цього дня. Українці в Онтаріо, разом з українцями в цілому світі, мають надію що так величаво і з таким успіхом як відбувся Український День Спадщини відбудеться і 4-ий Світовий Конгрес Вільних Українців в грудні цього року, теж в Торонто. Українці на це заслуговують і від своїх провідників цього і сподіваються і вимагають.

НОВИЙ МІНІСТЕР БАГАТОКУЛЬТУРНОСТИ КАНАДИ

В Торонті, 25 серпня ц. р., новий міністер багатокультурности Канади, Давид Коленет, мав свою першу пресконференцію з представниками етнічних організацій і преси. Він ствердив що продовжуватиме політику багатокультурности попереднього міністра Джіма Флемінга. Проголошена попередньо збільшена підтримка етнічної преси у формі державних платних оголошень залишається в силі. Від ОДУМ-у на пресконференції були присутні Раїса Ліщина і Галина Педенко.

ПОЖЕРТВА НА ОДУМ

Щира поляка п. Андрію Коваленкові з Клівеланду, США за дар на ОДУМ в сумі 50 дол.

Г. У. ТОП Канади

Ставайте членами корпорації відпочинкової оселі "Україна"

О. ШЕВЧЕНКО

ОДУМІВСЬКА ЗУСТРІЧ 1983

Надхненник ОДУМ-у — Іван Павлович Багрянний був перший, який звернув увагу, що наші кадри є, були і будуть в Україні. Еміграція є лише допомогсве крило в боротьбі за вільну Україну. І він не помилився. У 20-річчя його смерті Одумівська зустріч в 1983 році присвячена одному з тих кадрів, про які говорив Багрянний, — незломному борцеві за волю українського народу, голові Української Гельсінкської Групи Миколі Руденкові.

Починаючи від 2-го вересня 1983 року на одумівській оселі "Україна" біля Лондону, Канада, вже кипіло, вирувало молоде життя. Ввечері в п'ятницю місцева Філія ОДУМ-у влаштувала вечірку для учасників зустрічі. Тут зустрічалася молодь, організована в ОДУМ-і, з різних частин Канади й США. Ввесь час чулися викрики захоплення, покритого сміхом вдоволення. На другий день, в суботу, на оселі кипіло спортове життя. Тут змагалися за першенство у відбиванні одумівці з Торонто, Лондону, Детройту, Чикаго, Міннеаполісу. Перемогли одумівці Чикаго.

У суботу ввечері простора зала одумівської оселі "Україна" вітала всіх на традиційний бенкет і після того забаву. Головною частиною вечора була доповідь про Миколу Руденка, яку з надхненням і по-мистецькому виголосила відома поетеса Світлана Кузьменко. Доповідь перепліталася цитатами з творів Руденка, зокрема з його збірки "Прозріння". Це приклад отих кадрів, про які говорив св. п. І. Багрянний, які під впливом духової сили рідної землі або прозрівають, або ніколи не попадають в лабеті захоплення чужими ізмами. М. Руденко став прикладом того тяжкого процесу переродження.

А хіба під час революції 1918-их років не було багато тих, які захоплювалися опіюмом чужого соціалізму? І вони також прозрівали — але якщо

ми й помилялися, то прозріння — це позитивний крок вперед. Миколу Руденка за це прозріння страшно карають. Ворог скаженіє, але Руденкові, напевно, буде легше витримати, коли він буде знати, що його муки і страждання нам відомі і що ми робимо все можливе, щоб допомогти йому й усьому українському народові.

З великим ентузіазмом присутні вітали вістку, що ідея ОДУМ-у, яка була прийнята Загальним З'їздом в 1975 році, про здвигнення пам'ятника св. п. В. Липківському. Митрополитові Київському і всієї України, сьогодні вже стала дійсністю. Сьогодні в українському Пантеоні в Бавнд Бруку вже стоїть могутній пам'ятник нашому національному героєві, який з хрестом в руках відважно виступав проти зазіхань ворога на душу українського народу — на рідну Українську Автокефальну Православну Церкву. Цю вістку подав заступник голови Комітету побудови пам'ятника д-р Ю. Криволап. Пізніше всі забавлялися під чарівні звуки оркестри "Соловей". Одні забавлялися, а інші, зустрівши друзів, розважались в інший спосіб.

У неділю вранці на оселю поспішали гості і одумівці в уніформах на польову Службу Божу, яку відправляв о. Кравець, при співучасті хору місцевої парафії Української Православної Церкви. Після Служби Божої була відправлена Панахида за всіх тих, що згинули під час страшного голоду 50 років тому, за надхненника років тому, за надхненника ОДУМ-у І. П. Багряного і за всіх тих відомих і невідомих героїв, які впали на шляху боротьби проти оскраженілого ворога. Стоячи на команду "струнко" під час співу "Вічная Пам'ять", одумівці віддали всім їм пошану з приреченням ніколи не забути і не простити ворогові всіх тих мук і страждань, заподіяних нашому народові.

Пізніше відбулася дефіляда одумівців в уніформах. Лунали слова одумівського маршу і вільно лопотіли прапори, під звуки наказу голови ЦК ОДУМ-у Олексія Пошиваника, в якому наголошено, щоб одумівська молодь далі розвивала українську мову й культуру в таборах, в школах, вдома. "Для провідної молоді українська мова повинна буги не тільки на сцені, не тільки часом, перед старшими, для неї українська мова повинна бути святою..."

Концерт, програмою якого проводив М. Балдецький як і кожного року, був добре приготований і приваблюючий. Немарно ж зала була виповнена вщерть — понад 600 осіб. Концерт розпочався виступом одумівського Ансамблю Бандуристів ім. Гната Хоткевича під керівництвом Валі Родак. Молоді бандуристи чудесно виконали вокально-інструментальні твори: "Ой літа орел", "Сонце гріє", "Соловю, любий брате", і чисто інструментальну Г. Китастого "Дудка", сольо Критюк. Назви цих пісень нам відомі, але кожного разу ми чуємо нову мистецьку обробку і вміння диригента, які своєю гармонійністю дають глядачам насолоду.

А ось одумівська танцювальна група "Веснянка" під мистецьким керівництвом Миколи Балдецького — горить, переливається красою української дівчини, відважністю молодого хлопця-козака і елегантність рухів завітчаних в барвисті стрічки дівочих народних строїв. "Запорожець", "Гопак", "Вечорниці"... кожний з нас бачив, але й цього разу ми знаходили в них щось прекрасне, рідне.

ОДУМ був ініціатором кобзарських таборів. Спочатку ці табори відбувались лише на одумівській оселі "Київ" в Аккорді, Н. Й., а вже протягом кількох років такі табори відбуваються й на оселі "Україна". Цьоголітній кобзарський табір під мистецьким керівництвом Оксани Метулинської мав 70

учасників. І от з учасників цих таборів створився гурток кобзарів, які виступили на цьому концерті під проводом О. Метулинської. З глибоким почуттям молоді кобзарі виконали дві пісні "Зелений гай" і "Сирітка", які були присвячені жертвам страшного голоду 1932-33 років. Солостами були Леся Метулинська і Наталка Лебединська.

Цікавою точкою програми був виступ недавно прибувшого з України композитора Л. Вербицького, який на піаніно виконав кілька своїх композицій. "Я дуже схвилюваний, — сказав Вербицький, — бо мені вперше довелося виступати на цій чудовій оселі". І його чудесна річ "Лелеки" ще краще прикрасила оселю "Україна".

А ввечері, в неділю, на одумівській оселі "Україна" запалала традиційна ватра. І знову молодь згуртувалася біля палахкотіння ватри. Знову лунало "запалала наша ватра"... горить вона, горить як молодість. Ватра-символ життя, і тому вона гармонізує з молодістю. Залунали звуки гітари, акордеону і полилася рідна пісня з юних грудей учасників одумівської Зустрічі 1983 року.

Ватра догоряла і ми з нехиттю прощалися з останніми спалахами, бо "настав вже час прощання".

КОНКУРС 1983

Щоб заохотити одумівську молодь писати до свого журналу оповідання, статті, поезію, проголошуємо конкурс на найкраще написані твори українською мовою. Нагороди будуть такі:

Перша	— 100.00	долярів
Друга	— 80.00	долярів
Третя	— 60.00	долярів
Четверта	— 35.00	долярів
П'ята	— 25.00	долярів

Жюрі робитиме рішення про належний мистецький рівень і загальну вартість поданих на конкурс творів.

Твори мають бути надіслані на адресу журналу "Молода Україна" до 31-го грудня 1983 року, під псевдонімом, а прізвища з псевдонімом мають бути подані в окремій конверті.

Нагороди є з відсотків неру-

хомого фонду журналу "Молода Україна".

Цей фонд започаткували Федір і Надія Бойко в 1982 році щоб заохотити одумівську молодь писати до свого журналу оповідання, статті, поезію.

Тепер фонд нараховує 3.726.18 дол. що склали:

Федір і Надія Бойко	3.000 дол.
Головна Управа ТОП-у Канади	500.00 дол.
Колишня філія ОДУМ-у в Монтреалі	201.18
Ніна Яців	25 дол.

Відсотки з фонду будуть річно призначатися молодим авторам.

Центральний Комітет ОДУМ-у

З ЖИТТЯ ОДУМ-У В МІННЕСОТІ

ЩЕ РАЗ УСПІШНО завершено таборування української молоді в Міннесоті. Табір ОДУМ-у, СУМ-у ПЛАСТУ-у в 1983 році відходить в минуле. Задоволення, як видно, є всебічне. Управа ТОП-у цим бажає висловити подяку всім своїм членам та членам філії ОДУМ-у, які своєю працею на таборі та у приготуванні його спричинилися до успішного завершення цього досить непересічного експерименту в нашій громаді.

НА ЗУСТРІЧ ОДУМ-у в цьому році їздили з Міннесоти: Анатолій і Дарія Лиси, Соня Лиса, Наталка Лиса, Христя Танасійчук, Анатолій і Анна Лютаревичі, Степан Лютаревич, Соня Лютаревич, Іван Бугаєнко, Люба Бугаєнко, Зіна Чорна, Богдан Лисий, Михайло Лютаревич, Галя Хоролець.

УПРАВА ТОПУ і УПРАВА ОДУМУ цим висловлюють ЩИРУ ПОДЯКУ всім юн. одумівцям, та топівцям, які в уніформах ОДУМ-у взяли участь в маніфестації пошани жертв Голоду на Україні в рр. 1932-1933. Багато українських громадян висловлювали подив і похвалу нашій чисельній групі, яка вийшла на цю маніфестацію

організовано та з чітким виявленням своєї приналежності до організованої української молоді.

МИХАЙЛО ЛЮТАРЕВИЧ, БОГДАН ЛИСИЙ і ГАЛЯ ХОРОЛЕЦЬ повернулися з літніх курсів українознавства в Гарвардському університеті. З початкових розмов видно, що всі дуже задоволені і радять всієї нашій молоді в ОДУМ-і використовувати цю можливість.

ТАНЦЮВАЛЬНА ГРУПА при парафії св. Михаїла, спонзорована ОДУМ-ом, вже відновила свою працю. Проби танців відбуваються що-понеділка від 6:30 год. вечора. Разом з цим, для батьків, які привозять своїх дітей на танці влаштовуються ВЕЧОРИ ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ. Вони починаються о 6:45 і тривають годину. Початкові результати є досить добрі. Заохочуємо батьків не тільки привозити своїх дітей на танці, але також і брати участь в цих дуже цікавих вечорах.

В НЕДАЛЕКОМУ МАЙБУТНЬОМУ розпочнуться зайняття Юн. ОДУМ-у. ВИХОВНА РАДА ОДУМ-у опрацьовує плян праці на наступний сезон. Ці пляни будуть розіслані всім членам ТОП-у і ОДУМ-у.

В НЕДІЛЮ 2-го ЖОВТНЯ ц. р. в м. Вашингтоні відбудеться ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ в відзначенні 50 ліття голоду на Україні та вшануванні жертв цієї трагічної катастрофи в нашій історії. З Міннеаполісу влаштовується поїздка автобусом для бажаючих взяти участь. Автобус від'їжджає в суботу 1-го жовтня о 6-й год. ранку і повертається в понеділок 3-го жовтня ввечері. Бажаючі їхати повинні звернутися до п-ні Люби Менжеги 379-8434.

О. ПРОТОПРЕСВ. МИКОЛА АНТОХІЙ, духовний опікун філії ОДУМ-у Міннесоти від початку її заснування до відходу на пенсію, є тяжко хворий і перебуває в шпиталі в критичному стані. Бажаємо отцеві Антохію вилікування, а родині досить витримки та сили.

**Головна Рада Коша Старших
Виховників ОДУМ-у США**

**Зліва: Богдан Лисий, Тарас Коно-
вал, А. Шевченко, Н. Павленко,
Олександр Непрель, Є. Кальман,
Ю. Смик.**

Детройт, 27 листопада 1982

ПРОЗА УЧАСНИКІВ 17-ГО ТАБОРУ ВИХОВНИКІВ ЮН. ОДУМ-У, 1983 Р.

ЧОМУ ПО-УКРАЇНСЬКОМУ?

На цій таборі ми мусимо говорити українською мовою. Це є добра ідея, бо це навчає дитину як говорити і вимовляти українські слова. Мені дуже подобається говорити по українському до інших таборовиків, бо це збільшить моє знання слів. Я вам правду скажу — я більше навчився за тиждень в цьому таборі ніж за цілий рік в українській школі. Також, коли табір говорить по українському, інші люди дивляться на табір краще, і говорять краще про табір. І останнє, треба говорити по українському, бо менші слухають. Треба їм дати приклад, щоб коли вони будуть виростати, щоб вони також говорили по українському. Діти легше будуть говорити по українському коли батьки будуть перевіряти з дітьми як вони розуміють українську мову.

Петро Жура
Детройт, США

ТАБІР ВИХОВНИКІВ

На таборі виховників є дуже цікаво і рухливо. Тут їжа є добра, всі веселі, і немає нудної хвилини. Всі приємні і дуже

пильно і тяжко вчать що перейти іспити успішно... Комендант є деколи суворий, але багато разів він є смішний і жартиливий. Усім таборовикам тут є добре і гарно на природі. На мандрівці було чудово і всі мали добрий час. Я знаю що всі тут не можуть дочекатися до наступного табору виховників.

Олександр Ємець
Торонто, Онтаріо

РУХАНКА

Руханка на таборі виховників була дуже приємна. Якраз коли ми найкраще спимо, нас будять і тягнуть перед бараки де ми переживаєм біль, а не руханку. Але для нашого бунчужного це не досить. Він має вправу що називається "падай". Це коли ми дійсно мучимось.

Петро Жура
Детройт, США

НА ОСЕЛІ "УКРАЇНА"

Це мій перший рік на таборі в Лондоні. Мені дуже сподобалось бо я познайомилась з багатьма з Канади. Тут інакше як на оселі "Київ" біля Аккорд, бо в Нью-Йорку є багато гір та рі-

чок. Терен тут в Лондоні рівний і тяжко при звичаїтись. Я дуже люблю гори. Всі тут дуже приємні і помагають мені звикати. Я тепер дивлюся на товариство більше як на терен. Режим дня трошки інакший тут, але гутірки такі самі. Ніколи тут не нудно, бо завжди або завдання робити треба або в спорті маю брати участь. Все було добре і не дочекаюся коли знову сюди приїду.

Наталка Наливайко
Манкастер, США

МАНДРІВКА

Ми мали мандрівку 10-го липня 1983 р. Ми всі разом лазили по горах і по болотах. Мусіли переходити річку, в яку пару наших колег упали. Мусіли тягати з нами наплечники. Нарешті ми досягнули мети. Там побудували ватру. При ватрі варили їжу, співали, спали та черевики сушили. З мандрівки залишаться добрі спомини.

Іна Таран
Чикаго, США

ДЕМОНСТРАЦІЯ В ТОРОНТІ

12-го липня 1983 р., молодь, дорослі, старші люди та діти вирушили до центра Торонта демонструвати про голод в Україні 50 років тому. Багато несли написи.

Виховник Юн. ОДУМ-у Тарас Мачула, один з 35-ти вельосипедистів, перед від'їздом з Торонто до Оттави (400) км) щоб відзначити 50-ліття голоду в Україні.

За Тарасом бажуючи йому успіху група одумівок.

Зліва: Наталка Лебединська, Оля Корець, Наталка Неліпа, Леся Юхименко, Оксана Родак, Віра Симаговська і Світлана Ліщина.

Онтаріо Плейс, Торонто, 21 серпня 1983 р.

Фото Ів. Корця

Попереду несли труну з квітами наверху та написом 7,000, 000. Хоч дощ сильно лив, люди не злякалися та далі марширували. Було близько 8 тисяч людей. При кінці демонстрації були промови. Присутні свідки голоду дуже плакали. В цей день, українці показали що як вони справді в щось вірять, вони будуть змагатися до самого кінця.

Світлана Ліщина
Торонто, Онтаріо

КАРАВАН В ТОРОНТО

Щороку в червні відбувається в Торонто караван. Це фестиваль усіх національностей в Торонто. Є понад 40 павільйонів, українських є чотири. Триває караван десять днів. Під час нього торонтонці і туристи можуть відвідувати павільйони як куплять паспорти.

Цього року в павільйоні "Полтава" при катедрі св. Володимира, виступали шість груп: танцювальні ансамблі "Десна" і "Веснянка", з Вінніпегу двоє сестер Тадашуків, оркестри "Сокіл" і "Водограй" (з Гамільтону), та ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича. Хоч ми не виграли першої нагороди, всі що брали участь в концертах провели весело час і ми багато ско-

ридали з виступів. Чужинцям дуже подобалися наші концерти. Надіюся що на другий рік ми будемо мати більш успішний павільйон.

Оксана Родак
Торонто, Онтаріо

ВИХОВНИЙ ТАБІР

Табір в цім році був дуже цікавий. Він відбувся від 2-го до 16-го липня на оселі "Україна" біля Лондону, Онтаріо. На таборі ми мали гру в волейбол проти лондонської філії і наші хлопці виграли.

Ала Лисик
Ошава, Онтаріо

МУСИЛИ ТЯЖКО ПРАЦЮВАТИ

Цього року табір виховників юного ОДУМ-у був дуже тяжкий. Було багато праці. Всі мусили серйозно працювати щоб перейти. Іжа була дуже добра і багато.

Василь Сеник
Ошава, Онтаріо

БУДУ СУМНИЙ ЯКЩО НЕ ПЕРЕЙДУ

Це є мій перший рік на виховному таборі. Я вже тут про-

жив 10 днів і багато навчився. Здобув багато нових приятелів.

Тут є багато домашнього завдання. Якщо я не перейду цей табір я буду дуже сумний, але не забуду ці веселі часи.

Віктор Юхименко
Торонто, Онтаріо

КАРАВАН 1983

Щороку відбувається в Торонті караван. Можна йти до павільйонів і побачити та навчитися про усякі країни. В павільйонах мають їжу, одержу, танці і багато речей з різних країн. Цього року українські павільйони були: Полтава, Київ, Львів і Одеса. Я танцювала в Полтаві з групою "Веснянка". Керівник групи М. Балдецький, що дуже помагає в праці вчити дітей про нашу славу Україну. Теж грав ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича. В кінці каравану, що триває 10 днів був констест між усіма павільйонами. Павільйони Полтава і Київ виграли нагороди. Ті, що живуть в Торонті і околиці повинні знати що караван є в кінці червня.

Наталія Свириденко
Каледон, Онтаріо

ВСТАВАННЯ

Вставання в нашому бараці є дійсно серйозна справа. Після

того як бунчужний засвистить три свистки (переважно п'ятнадцять хвилин раніше чи пізніше ніж потрібно) треба скоро проснутися і відкрити очі. Треба знайти черевики що хоч трошки пасують один до одного. Навіть ще краще коли ви знайдете лівого і правого черевика. Коли виходити на двір, на руханку, треба обережно сміття переступити і вважати щоб ногу не переломити. Тоді ми всі примушені надзвичайно багато рухатися. Тут вже вибору не маємо, мусимо проснутися.

Після руханки всі дівчата біжать до лазнички щоб могли себе зробити якнайгарнішими. Дівчата так до дзеркала причіпляються як бджоли до меду. Тоді треба скоро переодягнутися в уніформи. Як бачите вставання не є легке нікому, спеціально на таборі.

Лариса Завертайло
Чикаго, США

МАНДРІВКА

Під час табору наш обозний повів нас на мандрівку через гори, річку, ліс, через болото. Ми всі промокли до колін, але це нам подобалось. Після вечері ми співали пісні та казали жарти. Вночі під відкритим небом було досить холодно. Спальні мішки промокли. Вранці ми встали, їли сніданок та пакували всі речі. Ми тоді поїхали додому в авті і заснули. Ми приїхали дуже змучені, але я ще можу їхати на таку мандрівку.

Надя Свириденко
Каледон, Онтаріо

ЧЕКАЮ НА ДРУГИЙ РІК

Цього року старші гуртки "хрестили" молодші гуртки. Ми молодші, мали стояти на струнко а старші обливали нас болотом. Поки "хрещення" скінчилося ми були вкриті болотом. Після цього ми мали помитися в річці. Я не можу дочекатися до другого року щоб я міг брати участь у "хрещенні" молодших гуртків.

Андрій Петруша
Детройт, США

КУРС ІНСТРУКТОРІВ ГРИ НА БАНДУРІ

Цього року відбувся курс інструкторів гри на бандурі в Пармі, Огайо, біля Клівеланду. Курс був дуже цікаво проваджений. Там майбутні інструктори вчилися техніки, диригентури та про історію української музики. Курс був дуже цікавий та успішний.

Андрій Жұра
Детройт, США

БАГАТО НАВЧИВСЯ

Цього року на таборі я навчився багато. Ми мали багато цікавих гутірок і завдань. Команда була добра, особливо бунчужні. Погода була чудова.

Борис Харченко
Торонто, Онтаріо

ТАБОРОВІ ДНІ

Пригадую ті соняшні дні на таборі...

Сиділи ми під дубом і слухали гутірки.

Ходили на прогулянки.

Грали всякі спорти. Будували ватри подібні на кріпості. Забавлялися з товаришками. Скучали за нашими батьками.

Ніколи не забуду тих днів. Почуття про них не можна описати на папері.

Ліза Притула
Детройт, США

БІЙ ПІД КРУТАМИ

Після проголошення самостійності України Четвертим Універсалом, становище України було дуже тяжке. Хоч почалося відродження Держави релігійно, культурно, і літературно, українське військо було дуже мале і бідне. Військо було занедбане, багато військовиків переходили на більшовицький бік. Центральна Рада вислала новостворене військо сформоване із студентів на фронт. Цей студентський курінь зустрівся з ворогом біля залізничної станції Крути 29 січня 1918 р. Хоч молодь завзято боролася, і майже всі загинули в кривавій битві більшовики перемогли мілітарно. Після цього ворог обложив Київ та запанував на якийсь час над столицею.

Україна до сьогоднішнього дня ще не є вільна, але як будемо боротися так як ті хоробрі студенти під Крутами, надіємось що незабаром Україна стане славною, самостійною державою так як колись існувала.

Оксана Родак
Торонто, Онтаріо

БИТВА ПІД КРУТАМИ

Битва під Крутами є важливим і цікавим прикладом для української молоді взагалі. В цій події молодь бачить ту велику любов, яку ці студенти мали до своєї батьківщини України, і очевидно беруть приклад із них. Ті молоді студенти, що полягли у цій битві, були найбільші патріоти українського народу на всі часи. Їхні дії показують світові, що українці справді мають любов до своєї країни і є готові померти за неї.

Андрій Жұра
Детройт, США

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ

На мою думку, голод, який був вчинений Москвою на Україні, є найбільшою катастрофою, яку зазнав український народ, а також в історії людства.

Я вважаю, що цей голод буде прикритий та винних не буде покарано так довго, доки ми, як українці, не досягнемо вільної України. До того часу ми поза межами України мусіли б устатковуватися та досягати керуючі позиції у країнах нашого народження, як Канада та Америка.

Коли український народ стане важливим керуючим органом в даній країні, тоді ми матимемо кращі результати нашої роботи. Ми тоді просвіtimo світ про найстрашніший геноцид, який коли в історії людства існував.

Тарас Мачула
Торонто, Онтаріо

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ

Голод в Україні був найстрашніший і найгірший в історії цілого світу. Щось подібного не було до цього часу в історії. Цей голод був штучний; тоді гинули ті, які не розуміли що сталося. Діти і старі люди голодували без причини. Щоб московський уряд міг робити таке він мусів

би бути ненормальним. Всі запитують себе; а чому решта світу не бачила, що сталося? Може вони бачили, але не хотіли признати. В цей час США хотіла ліпші зв'язки із Москвою. В цих роках були економічні проблеми в США, то вони казали що в цілому світі є проблеми, і що те що відбувається в Україні, не таке страшне як кажуть. Можливо люди не знали, бо Москва захувала все, що вона робила. Люди, що знали, були примушені не говорити, або не бачили що діється. Але не дивлячись на причину чому люди не признали цього голоду вже ми, українська молодь, мусимо його розголосити та показати цілому світові, що сталося в 1932-33 роках.

Надя Свириденко
Каледон, Онтаріо

"ХРЕЩЕННЯ" ТАБОРОВИКІВ

Для наймолодших дівчат і хлопців табору, комендант із старшими юнаками, зробили "хрещення". Комендант наказав всім молодшим стояти на струнко в одній лінії. Старші брали болото і обливали молодших що були на першому році табору. Всі мали приємний час.

Світлана Василенко
Детройт, США

П О Д Я К А

Команда та учасники 17-го Табору Виховників Юного ОДУ М-у висловлюють сердечну подяку паням Галині Педенко і Гамарі Неліпі за їхню невтомну грацію у приготуванні щоденних смачних сніданків, обідів, вечер і повечірків.

ТАБОРОВИКИ ПРО ТАБОРОВИКІВ

Наталія Наливайко:

... соромлива... приємна... гарна... жвава... терпелива... смішно виглядає вранці... багато спить... .. говорить в сні..

Наталія Свириденко:

... чисто говорить українською мовою... голосна... забагато їсть... ..приємно її знати... працююча... помагає всім... дуже активна... гарна... вчасно лягає спати... ..прибирає траву руками...

Іна Таран:

... завжди в доброму гуморі... нервова... сміється багато... дуже гарна... висока і струнка... має гарну усмішку... добра приятелька... починає студіювати ще два тижні перед табором... любить свою собаку...

Світлана Ліщина:

... приємна... тяжко працює... знає природознавство... розумна... часом багато сміється... висока і струнка... трохи за тиха... спить як мертва... добрий спортовець... мила... мудра..

Лариса Завертайло:

... багато говорить... має гарні зелені панчохи... дуже добра приятелька... дбає про інших... смішна... має гарні "Мойсееви" сандалі... приємна людина... красива...

Надя Свириденко:

...забагато сміється... помалу говорить... багато їсть... ..приємна... багато вчиться... голосна... любить чистити барак...

Василь Сенік:

...очі дівочі... нога болить смішний... любить дівочу увагу...

Володя Тимошенко:

...добре грає у відбиванку... добрий хлопець...

Тарас Мачула:

...думає що він спортовець... думає що він є Божий дар для дівчат...

Андрій Жура:

... буде добрим виховником... добрий хлоп... бандурист...

Іван Гайовий:

...милий... вовк... спортовець... добре грає "бейсбол"!... швидкий...

Ала Лисик:

...приємна... багато сміється... спортовка... багато їсть... гарна... жартівлива... гарний голос...

Світлана Василенко:

... мало їсть... гарно співає... приємна... багато говорить... "приліплена" до Лізи...

Ліза Притула:

...замало їсть... на діті... дуже тонка...

Оксана Родак:

...красива... приємна... розумна... тиха... гарно співає ... тяжко працює...

Соня Лиса:

... смішна... голосна... жартівлива... любить вареники з черешнями... страшна... приємна...

Наталка Едгар:

... тиха... завжди малює нігті... гарна...

Христя Танасійчук:

...голосна... смішна... страшна... кричить... чесна...

Катя Нагорна:

...приємна... співає вночі... має багато демеритів...

Петро Жура:

...смішний... жвавий... добре грає у відбиванку... цікавий... їсть багато...

Петро Павленко:

...великий... дотепний... розумний... спортовець... хропе...

Борис Харченко:

... слухає музику... тихий...

Віктор Юхименко:

... смішний... серйозний... хропе... любить спати... ніколи не виконує завдання...

Іван Китастий:

...любить спати вдень і вночі... любить руханку...

Володя Голубовський:

...все їсть... дуже журиться за завдання... тихий...

Павло Пошиваник:

добрый хлопець... розумний... не прибирає ліжку... добра людина... має гарні сандалі... має всякі філософії про дівчат...

Андрій Петруша:

... приємний... сміливий товариш... роздає їжу...

Олександр Ємець:

... малий хлопчина... думає що світ скоро кінчиться...

ТАБОРОВИКИ ПРО КОМАНДУ

Комендант:

... строгий... приємний... жартівливий... знає про що говорить ... знає як дістати пошану від таборовиків... гарні ноги... дбайливий... багато вимагає... дбає про дисципліну...

Заступник:

... тихий... соняшна усмішка... лекції за-довгі... приємний... добрий лектор... має "очі дівочі"... багато дає завдання... смішний...

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ

В суботу 2 липня 1983 р. в Православній Катедрі св. Володимира в м. Торонто відбулося вінчання Ліди Білаш із Стефаном Кембел.

Чин вінчання довершив о. Петро Бублик. Гарно співав церковний хор під керівництвом диригента Валі Родак.

Церква була заповнена рідними, знайомими і друзями здалека і зблизка. Гості не зважаючи на гарячу погоду приїхали з Трентону США, Детройту, Монреалю, Норт Бей, Ошави і інших міст.

Весільна частина була величавою і багатолюдною.

При вході до залі, батьки молодят вітали новоодружену пару хлібом і сіллю. Старостами були Іван Жаботинський, хрещений батько Ліди, і Віктор Чумак. Вони були перев'язані, згідно звичаю, вишиваними рушниками. Свашкою була Галина Савранчук. Іван Жаботинський весільний староста привітав і представив молоду пару, дружок і дружбів. За старшу дружку була Юля Чумак. Інші

дружки були Коні Фрізен, Дана Кембел, Христина Глапа і Стефанія Фрелон. Дружбами були Чарлі Кембел — брат молодого, Шейн Чапмен, Карл Бабек, Іван

Ліда (Білаш) і Стефан Кембел.
Торонто, 2 липня 1983 р.

Кетвел і Федір Білаш — брат молоді.

Між ними красувалися дві дівчинки-квіточка Меланія Жаботинська і Наталя Мучичка.

Господар вечора познайомив гостей з родинами молодих та гостями, які прибули з Канади

і США. Весілля відбулося в дружній родинній атмосфері. Вечерю розпочав молитвою о. Петро Бублик, а пізніший хід весілля був в українській традиції, включаючи зворушливе скидання вельону з молоді її матюю і запинання її хусткою.

Для молоді Ліди велику несподіванку зробила танцювальна група "Байда" під керівництвом д-р Юрія Павлюка. Своїми танцями вони зачарували присутніх, які обдарували їх гучними оплесками. Ліда бувша одумівка, належала до танцювального ансамблю Веснянка. Під звуки гарної музики молодята вальсом розпочали забаву. Далеко за північ забавлялися гості, а на другий день зробили традиційні поправини в хаті Федора і Анни Білаш. Знову їли, пили і обговорювали свої враження з весілля. Завітав також керівник оркестри "Соловей" Петро Байрачний з своєю молодію дружиною Ларисою.

Під гру акордіона довго лунала українська пісня.

На заклик Івана Жаботинського переведено збірку на пресовий фонд. Збірку провели Галина Савранчук і Катя Чумак. На журнал "Молода Україна" — 54 дол., "Вісник" — 40 дол.

Всім жертводавцям щире спасибі, а молодій парі багато років щасливого подружнього життя.

Г. Савранчук

Старший бунчужний:

... розумний... думає, що табір є армія, і що ми готуємось до війни... добрий... крикливий... строгий... не можу багато казати, бо він мій брат... дисциплінований... говорить через один бік рота... багато їсть...

Старша бунчужна:

... голосна... треба згубити вагу... голосно регоче... дисциплінує, але додає трохи сміху до того... гарна дівчина... енергійна..

Писар:

... гарна, фізично і ментально... красуня... привітна... дбайлива... дуже мила... приємна... дбає про нас... терпелива... гарна людина... добре співає... ввічлива...

Редактор:

... смішний і приємний... знає про що говорить... приємний... добрі гутірки дає... допомагає нам... тяжко працює... гарно говорить по українському... добрий приятель... солодкий... привітний... добрий до всіх...

БЛ. П. НАСТЯ ФАНАСІЄВНА ДАЦЕНКО

Вночі з 28-го на 29-те липня 1983-го року в місцевому шпиталі Вестерн, в м. Торонто, в Бозі упокоїлася на 79-му році свого трудолюбивого життя Настя Фанасієвна Даценко (Триль).

Покійна народилася в містечку Лютенка на Полтавщині в родині хліборобів, і тому її прив'язаність до землі була й тут в Канаді.

Вийшовши заміж за Миколу Триль в ріднім містечку і зазнавши розкулачування, голод і колективізацію, покійна в часі великого ісходу з мужем Миколою опинилася в Австрії в м. Віллах, де пережили закінчення

страшної Другої світової війни і вже в 1947-му році виїхали до Франції, щоб працювати на землі.

З Франції родина Триль, Микола і Настя, (дітей вони не мали), переселилася до Богом благословенної Канади і зупинилася в м. Монреаль, де зараз же по прибутті влилися в життя громади Покрови Пресвятої Богородиці. Та доля судила недовго втішатися вільним життям Миколі. Він в 1956-му році помер і був похоронений на цвинтарі в м. Монреаль. Дружина Настя по відбутті жалоби по мужові виїхала заміж за Івана

Бл. п. Настя Фанасієвна Даценко

Івановича Даценко, з котрим і ділила долю до останніх днів свого життя.

Спочатку вони вдвох купили невелику ферму в околиці м. Монреал і там господарювали. Згодом переселилися до провінції Онтаріо і тут в місцевості Артур, знову набули ферму де й працювали до старости своїх літ. Останньо мешкали в м. Торонто в пансіоні Івана Франка, звідки Настя була перевезена до шпиталю Вестерн де і упокоїлася.

Похорон відбувся дня 2-го серпня 1983-го року, попереджений панахидами в похоронному заведенні Кардинал, що їх відправляли протоієрей П. Бублик і митрат Ю. Ференців. Сам же похорон завершили, митрат Ю. Ференців, настоятель катедрі св. Володимира, протоієрей Олександр Костюк з Кітченер-Вотерлу і протоієрей Петро Бублик. В часі похорону слово до вірних сказав митрат Ю. Ференців, підкреслюючи риси доброї християнки покійної Насті.

Похоронено покійну на цвинтарі Йорк в м. Торонто, в присутності мужа Івана Даценко, ближчої його родини і земляків, що з'їхалися на цю сумну подію. Поховано далеко від могили її першого чоловіка Миколи, а ще далше від родини і рідної України, яку вона так щиро любила.

Поминальна трапеза відбулася безпосередньо після похорону в залі катедрі св. Володимира в м. Торонто, якою przeprowadжував земляк з Америки, митрат Ф. Коваленко, що прибув з своєю родиною на похорон. В часі поминальної трапе-

зи, ще спом'янули покійну добримі словами прот. П. Бублик і прот. Ол. Костюк, який між іншим, добре знав покійну з часів настоятельства в парафії св. Покрови в м. Монреаль, підкреслюючи її відданність і любов до рідної Церкви, а також і її жертвенність на її розвиток.

З співмешканців з доброю згадкою про покійну виступили п. В. Остап'як і п. проф. М. Муха. Вони поділилися з присутніми своїми співмешкальними відношеннями, що вони їх відчули від покійної в часі її короткого перебування в пансіоні Івана Франка. Також висловили свої особисті, і від усіх співмешканців пансіону, глибокі співчуття для мужа Ів. Ів. Даценко, для його ближчої і дальшої родини, та для всіх земляків, котрі зібралися на її похорони.

Останнім говорив митрат Ф. Коваленко з Америки, підкреслюючи християнські риси покійної, та коротенько переповідаючи її життя і шляхи, що ними вона дійшла до останніх днів свого життя.

Порадившись з мужем Ів. Ів. Даценком і родиною, п. Ів. Да-

нильченко попросив присутніх скласти свій дар на нев'янучий вінок в пам'ять новоспочилої Насті Даценко (Триль). Збіркою зайнялися п. Ів. Данильченко і пані Люба Харченко котра й принесла суму 107.00 дол. і котра розділена на пресу: одумівський журнал Молода Україна і Вісник.

Марія і Григорій Романенки замість квітів на свіжу могилу покійної Анастасії (Триль) Даценко, зложили на одумівський журнал Молода Україна 50.00 дол.

В пам'ять покійної Анастасії муж Іван Даценко пожертвував 1000.00 дол. на пропам'ятну таблицю при катедрі св. Володимира в Торонті.

Молитвою, що її перевів митрат Ф. Коваленко закінчено поминки-трапезу по новоспочилій Насті і співом "Вічная пам'ять", побажано, щоб пам'ять про неї була з роду в рід, а земля канадійська для неї була легкою.

Земляки-Лютенчани
Митр. Прот. Ф. Коваленко
і Ів. Данильченко

БЛ. П. ЮХИМ МИХАЙЛОВИЧ РУСАНІВСЬКИЙ

6-го листопада 1982 року на 82-му році свого трудолюбивого життя відійшов у вічність в лікарні після довгої і тяжкої недуги серця. Юхим Михайлович народився 11 березня 1900 року в зеленому хуторі Полтавщини в заможній козацько-селянській родині.

Він одружився з Мотрею Онацькою і почав вести своє господарство на зеленому хуторі, мріючи про родинне щастя та достатки доброго господаря. Тяжко працюючи на своїм власнім заможним господарстві навіть не відчуваючи, що незабаром будуть за це покарані новою комуністичною владою, як заможники куркулі.

Юхим Михайлович був спокійної вдачі, трудолюбивий, щиро відданий своїй дружині та дітям: Петрові, Наталці та Вірі, яких він любив, шанував та ра-

див разом з ними родинними успіхами, а переживав їхніми невдачами.

Покійний пережив переслідування московсько-комуністичного режиму і завдячуючи Богу милосердному, що з поламаними ребрами та вибитими зубами на допитах, урятувався від смерті, пережив лихоліття штучноствореного Москвою жажливого голоду на Україні.

В час Другої світової війни замість покращення, знову несподіванки: сина Петра забирають на невідлучну працю до Німеччини. Але незабаром всій родині прийшлося перейти тяжкий життєвий шлях воєнного лихоліття. Після закінчення війни Юхим Михайлович зупинився в Німеччині, Байроті, надіючися відшукати свого сина.

Перебуваючи в таборі переміщених осіб він включився в ак-

Бл. п. Юхим Михайлович Русанівський

тине громадсько-церковне життя скитальщини.

Він був активним і жертвеним членом УРДП до останнього часу. Цікавився українською пресою. Любимою газетою були Українські вісті, якої був передплатником та жертводавцем від початку її виходу.

Переживши тяжкі часи насильної репатріації, він мав нагоду виїхати за океан. Приїхавши до Америки зупинився у Філадельфії мріючи про спокійне та вільне родинне життя. Тяжко працюючи фізично і тут включився в громадсько-церковне життя стараючися виховати своїх дітей Наталку та Віру на щирих та свідомих патріоток свого українського народу та їх батьківщини України, які і включилися в молодечо-громадське життя в організації ОДУ-М-у.

Але наслідки совітсько-комуністичних опікунів в підвалах НКВД — поламаних ребер, вибиття зубів та знищення здоров'я давали відчуватися все дошкульніше з кожним днем. В розмовах з ним в нього не сходила думка і щире бажання повернутися на свою рідну землю у вільну Україну, але доля перекреслила його пляни і бажання.

Панахиду в похоронному заведенні за спокій душі спочилого, а заупокійну літургію в церкві Свв. Петра і Павла — Вілмінгтон-Делевар відправив о. П. Гринишин. Після відправ тіло покійного перевезено на цвинтар в осередку нашої церкви в С. Бавнд Бруку. Там о. П. Гринишин в сослужінні студента

духовної семінарії Сергія Ковальчука відправив похоронну літургію з хором з друзів та знайомих покійного.

Після похорону відбулися поминки на яких рідні, друзі та приятелі покійного склали пожертви на нев'янучий вінок в пам'ять покійного в сумі 385.00 дол. які розділено на бажання жертводавців так:

Духовна семінарія 150.00,
Українські Вісті 150.00, Молода Україна 85.00.

Пожертви склали:

Павло і Наталка Коновал	40.00
Ярослав і Віра Білінські	40.00
Іван і Надя Савчук	30.00
Параска Завертайло	30.00
Мотря Русанівська	25.00
Василь і Наталка Коновал	25.00
Олексій і Розалія Бойко	25.00
Сергій і Ліда Ковальчук	25.00
Ірина Білон	25.00
Жіночий відділ ТОП-Чикаго	25.00
Оксана Панасюк	20.00
Лариса Заїка	20.00
Олександр і Зіна Лупло	20.00
Т. і К. Онuferів	10.00
В. Трипупенко	5.00
Т. Антипенко	5.00
Луценко	5.00
Г. Углярова	3.00
А. Лемка	3.00
А. Улія	2.00
А. Дерев'янку	2.00

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Мотрю, дочку Наталку з чоловіком Павлом та дітьми Вірою, Володимиром та Наталею, дочку Віру з чоловіком Ярославом та дітьми Петром, Софією, Надією та Марком, племінника Миколу та дальшу родину і друзів та знайомих.

Нехай Американська земля, хоч і не рідна, буде тобі легкою!

Бл. П. ОЛЕКСАНДРА ФЕДОРІВНА ІХТІАРОВ

Після похорону бл. п. Олександри Федорівни Іхтіаров, що його довершив о. Олексій Лімонченко — настоятель катедри св. Володимира в Філадельфії, в залі осередку церкви св. Андрія відбулася тризна 1 вересня ц. р.

Замість квітів на могилу Олександри Федорівни Іхтіаров на місячник "Молода Україна" жертвували на нев'янучий вінок: Юрій Іхтіаров з родиною \$30.00 (син покійної)

Ніна та Євген Кальман	— 25.00
Іван Самчук з родиною	— 10.00
Катерина Куряча	— 5.00
Поліна Наливайко	— 1.00
Разом \$71.00	

Вічна Пам'ять Покійній!

Сергій Євсевський

17-ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮН. ОДУМ-У

присвячений 65-літтю Бою під Крутами. Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Канада. 17-30-го липня 1983 р.

Дорогі друзі,

Вітаю Команду та учасників 17-го Табору Виховників та бажаю Вам успіху в переведенні назначеної програми.

Я, будши в Команді на попередніх таборах, високо оцінюю високоякісний вишкіл та науку Табору Виховників та пов'язані в цим труднощі протягом табору та при іспитах. А тому всім таборовикам бажаю успішно закінчити програму та здати іспит.

Володимир Тимошенко, СВП, Кошовий ГРКСВ ОДУМ-у в Канаді

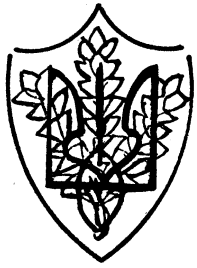
ЧИТАЙТЕ "МОЛОДУ УКРАЇНУ"

ПОШИРЮЙТЕ ЦЕЙ ЖУРНАЛ

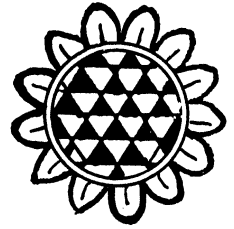
МІЖ СВОЇМИ РІДНИМИ

І ЗНАЙОМИМИ

**МОЛОДЬ
МАЙБУТНЄ НАЦІЇ!
ДОПОМАГАЙТЕ МОЛОДІ
МОРАЛЬНО
І
МАТЕРІАЛЬНО**

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

НАГОРОДЖЕНІ НА ІV СВІТОВОМУ КОНКУРСІ ДЛЯ МОЛОДІ ІМ. МАРУСІ БЕК

Четвертий Світовий конкурс для молоді ім. Марусі Бек "Україна в англomовних виданнях" був виголошений на 1982 рік. Протягом цього року учасники конкурсу пильнували англomовну пресу вільного світу (українська англomовна преса не включається), збирали з неї все, що відносилось до України чи українців, і з осягнених матеріалів комплектували збірники. До кінця березня 1983 збірники були надіслані комітетові й передані журі, яке їх оцінювало, враховуючи кількість зібраного матеріалу, його вартість і саме укомплектування.

Журі працювало у складі: мгр. Володимир Баран, голова, мгр. Віра Андрушків, д-р Валентина Савчук — члени.

Учасники конкурсу поділені на дві групи: молодшу у віці від 14-ти до 17-ти років та старшу — від 18-ти до 24-ох років. Розглядаючи збірники, журі ствердило, що молодша група була більш активна ніж старша. На підставі оцінок збірників, які зробило журі, Комітет Світового Конкурсу для Молоді на спільному засіданні з головою журі присудив такі нагороди й відзначення:

з молодшої групи присуджено другу нагороду у сумі 200 дол. Оксані Родак з Торонто (Канада) та відзначення у сумі 75 дол. Єлисаветі Гарбузюк з Елмгирсту, Ілл., Марті Подолук з Гіклвіллу, Нью-Йорк.

Із старшої групи присуджено відзначення у сумі 150 дол. Василеві Корцеві з Торонто.

Рівень збірників ІV конкурсу "Україна в англomовних виданнях" був нижчий від попередніх. Головним недоліком було те, що учасники не охопили журналів та інших родів преси, а зосередилися на газетних статтях. З цієї причини учасникам, присуджено переважно відзначення, а не нагороди.

Своєрідним винятком поміж нагородженими є Оксана Родак. Від 14 років життя почавши, вона бере участь у конкурсі вже третій раз підряд і з кожним роком її збірник підноситься на вищий рівень та був найкращим у молодшій групі на конкурсі за 1982 рік. Це вже її третя нагорода.

Всі, хто бере участь у П'ятому конкурсі на 1983 рік, і є у процесі комплектування своїх збірників, мусять згаданий недолік врахувати. Для нагород журнальні статті мають велике

значення, як також інші видання, крім газет. Учасники старшої групи мають доступ до університетських видань, до поточних писань молодих істориків-советознавців і т. д., бо там можуть бути цінні матеріали.

Конкурс "Україна в англomовних виданнях" має фінансові труднощі. Він вимагає постійного припливу грошей, якого немає. Те, що конкурс проголошено вже п'ятий раз, завдячуємо його фундаторові д-р М. Бек, яка склала 2,000 дол., та Українській Федеральній Кредитовій Кооперативі "Самопоміч", (Дітройт, Міш.), яка протягом п'яти років приділила для конкурсу 1,000 дол. Всі нагороди ІV конкурсу у сумі 500 дол. були зафундовані саме цією установою. Отримано ще додаток — 50 дол. від 26 Відділу СУА ім. О. Басараб та допомогу від наших визначних громадян: д-р М. Балтарович — 50 дол. д-р Б. Дзюбановський — 25 дол. д-р Б. Савчук — 50, д-р М. Юзич вже третій рік покриває всі видатки, пов'язані з друкуванням текстів для преси, звернень тощо.

Без допомоги д-ра М. Юзича праця комітету була б значо ускладнена й вимагала б додаткових видатків. Чимало коштів для перепровадження конкурсу покривають своїми грішми члени ексекютиви комітету.

Не зважаючи на те, що конкурс "Україна в англomовних виданнях" є для молоді не лише Америки, але й всього вільного світу, і що нагороди вже отримали чимало учасників з Канади й Англії, крім Детройту (за винятком Братського Союзу, який був дав 100 дол.), ніхто з іншого міста чи країни не допоміг.

Знаючи щедрість і великий патріотизм українських меценатів Америки, Канади чи інших країн, комітет звертається до них з щирим проханням дати фінансову базу для продовження конкурсу "Україна в англomовних виданнях". На один рік для нагород потрібно 1,500 дол. Часом менше, якщо збірники слабші, часом більше — якщо сильніші. Цей конкурс дуже цінний для молоді й для всього суспільства, бо таким шляхом будується перший унікальний архів "Україніка".

За Комітет Світового
Конкурсу для Молоді
ім. Марусі Бек

Марія Гарасевич, голова

Частина дівочого відділу під час
дефіляди на зустрічі ОДУМ-у.
Оселя "Україна" 4 вересня 1983.

Фото Ів. Корця

КОМІТЕТ СВІТОВОГО КОНКУРСУ ДЛЯ
МОЛОДІ ІМ. МАРУСІ БЕК
"УКРАЇНА В АНГЛОМОВНИХ ВИДАННЯХ"

Стерлінг Гайтс, 16 червня 1983

Вельмишановна Панно Родак!

Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек щиро вітає Вас з новим досягненням та повідомляє, що Ви стали лавреатом П'ятого конкурсу "Україна в англомовних виданнях" за 1982 рік, отримавши другу нагороду в сумі 200 доларів.

Комітет з признанням за Вашу працю стверджує, що з усіх учасників цього конкурсу за п'ять років, Ви витримали найдовше, приступаючи до нього аж три рази й завжди успішно. Це вже третя Ваша нагорода.

Радимо Вам змагатися за першу нагороду в сумі 300 дол. Для цього треба звернути увагу на ширшу пресу, не лише на часописи. Журнальні статті, у присудженні першої нагороди, відіграють більш вирішальне значення. Тож старайтеся здобути її. Ви вже маєте чималу вправу.

Між учасниками П'ятого конкурсу, Ви здобули перше місце, бо з двох груп лише Вам Жюрі признало нагороду та ще три збірники отримали відзначення.

Ще раз вітаємо, дякуємо за пильну працю й успішну участь у конкурсах та бажаємо найкращого успіху на майбутнє.

З належною пошаною та привітом

Голова комітету — Проф. **Марія Гарасевич**
Секретар — Мгр. **Христина Юзич**

- 1-ий конкурс був у 1978 році
- 2-ий конкурс був у 1980 році
- 3-ій конкурс був у 1981 році
- 4-ий конкурс був у 1982 році

1979 р. з фінансових та технічних причин конкурс не був проголошений

О. Олесь

РІДНА МОВА

Рідна мова в рідній школі!
Що бренить нам чарівніше?
Що нам ближче і миліше
І дорожче в час неолі?

Рідна мова! Рідна мова,
Що в єдине нас злива, —
Перші матері слова,
Перша пісня колискова.

Як розлучимось з тобою!
Як забудем голос твій
І в вітчизні дорогій
Говоритимем чужою?

Краще нам німими стати,
Легше горе нам нести,
Ніж тебе розіп'ясти,
Наша мова, наша мати!

Ні! В кім думка прагне слова.
Хто в майбутнім хоче жить.
Той всім серцем закричить:
"В рідній школі — рідна мова!"

І спасе того з неолі
Наша мрія золота,
Наше гасло і мета:
Рідна мова в рідній школі!

У ЗООПАРКУ

Малий Івась підійшов до клітки з тигром.
Мати йому наказує:

— Не підходь так близько!

— Не хвилюйся, мамо, я йому нічого не зроблю.

ВИСТАВКА ВІКТОРІЇ ВАРВАРОВОЇ

На бажання вашінгтонців, 29-го січня, в будинку панства Демчуків, було повторно влаштовано індивідуальну виставку художніх творів Вікторії Варварів: "Малювання на склі" та "Малювання на шовку".

До речі, це перша виставка Вікторії Варварової у Вашингтоні, на якій не було її батька. Незабутньої пам'яті д-р Кость Варварів помер минулого року після тривалої і важкої недуги.

Виставку відкрив професор Петро Васильович Одарченко. Він говорив про досюгочасні успіхи молоді художниці.

Вікторія Варварів народилась в Нью-Йорку. Свою фахову, мистецьку освіту, розпочала в Меморіал коледжі, штат Вірджинія. В січні 1974 року вона разом з батьками прибула до Парижу, де стала студенткою Національної Академії мистецтва. Вивчала мозаїку, скульптуру та малюнок (живі скечі з позування).

1977 року Вікторія закінчила американський коледж в Парижі і одержала ступінь бакалавра з історії мистецтва.

Після того аж до цього часу вчилась в Сорбонському університеті. Вона має ступінь магістра з естетики і тепер готується до захисту докторської дисертації, на тему: "Передхристиянські впливи на сучасне українське народне мистецтво".

Вікторія Варварів виступала з індивідуальними виставками своїх мистецьких творів у Женеві, Флоренції, Вашингтоні, в Нью-Йорку. Брала також участь в гуртових виставках: текстильних виробів у Нью-Йорку, виставці мозаїки і скульптури в Парижі, у виставці малювання на склі та на шовку на "Союзівці", в штаті Нью-Йорк.

1980 року в Парижі Вікторія викладала курси малювання на шовку і малювання текстильних узорів. Ці самі курси наступного року літом вона викладала в Смітсонівському інституті, у Вашингтоні. Тимчасом, від 4-го до 11-го жовтня цього самого 81-го року Вікторія мала індивідуальну виставку в галерії Об'єднання українських мистців в Америці, в Нью-Йорку.

На повторній виставці у Вашингтоні Вікторія виставила більше творів, як на попередній.

Розглядаючи, експонати вдивляючись в них, ми відчуваємо талановитість молоді художниці. Вікторія розуміє мову кольорів і майстерно використовує їх у своїх малюваннях на склі й шовку. В деяких композиціях відчувається вплив старобіжонного, наївно-народного мистецтва. Шовкові хустини нагадують українські писанки. Кольори деяких подушок, однаке, на наш погляд, мають невиправдану блідість.

З приємністю вітаємо також і зразки графічних робіт. Вони, знову таки на наш погляд, є дуже й дуже обіцяючими. Можна надіятись, що в майбутньому Вікторія не відмовиться і від цього мистецького різновиддя.

Наше загальне враження з виставки — наскрізь позитивне. Вікторія "не б'є" на ефективність, не оригінальнічає. Та й нащо? Вона, не зважаючи на свою молодість, є оригінальний, ефективний своєю технікою, тематикою і своїми композиціями мистець.

Під час виставки ми мали коротке інтерв'ю з Вікторією Варваровою.

Серед іншого ми поцікавились, що її, як мистця і як людину найбільше турбує, на що вона відповіла:

"Навколо нас — збідніло, голо. Краси найбільше є в природі. Я б хотіла щоб більшість людей здавала собі справу з того, що краса може бути не тільки в картинах чи скульптурі. Все споріднене й поєднане з природою: з морем, лісом, вітром... Я б хотіла щоб люди влаштовували своє життя з більшим зрозумінням мистецтва в щоденному житті, а не лише для того, щоб раз на тиждень чи в неділю брати дітей до музею, побути там ледь витримуючи годину, а потім повернутись додому і бути сліпим до всього гарного, що є навколо нас в щоденному житті..."

В квітні й травні Вікторія Константинівна Варварів захистила свою докторську дисертацію в Сорбоні. Ми щиросердечно бажаємо їй якнайбільших успіхів у її житті й мистецькій та педагогічній праці.

Вашінгтонець

ЩИРИЙ СИНОК

Тату, ти хочеш піти в кіно?
— Не хочу, синку.
— А тепер запитай мене про це...

НА ОБКЛАДИНЦІ:

Учасники і команда 17-го табору виховників юного ОДУМ-у.

Перший ряд зліва: Наталка Неліпа, Катя Нагорна, Алла Лисик, Наталка Наливайко, Ліза Притула, Наталка Свириденко, Світлана Ліщина, Оксана Родак, Іна Таран, Соня Лиса, Лариса Завертайло, Надя Свириденко, Христя Танасійчук, Світлана Василенко, Наталка Едгар і Олександра Косогор.

Другий ряд: Д-р Юрій Криволап (комендант) Андрій Смик, Павло Пошиваник, Андрій Петруша, Петро Жюра, Віктор Юхименко, Петро Павленко, Андрій Жюра, Іван Гайовий, Тарас Мачула, Володимир Тимошенко, Борис Харченко, Володимир Голубовський, Іван Китастих, Василь Сенік, Олександр Ємець, Ігор Лисик і Олексій Шевченко (заст. коменданта 1-ий тиждень). Відсутній Віктор Педенко (обозний і заст. коменданта 2-ий тиждень).

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Має щоденний щадничий план, який дасть найбільший заробіток за ваші вкладені гроші.
- Дає малі і великі особисті і моргеджеві позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на особисті позички до \$10.000 після вимог КЮМІС.
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих та платить 3% на чекові конта.
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду.
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортні гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добрі кредитові звіти
- 33 роки на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ніж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

**

Ворожка до жінки:

— З прикрістю мушу вам сказати: Ваш чоловік не помре своєю смертю...

Жінка скоро до неї:

— А мене виправдають?

**

Шотляндець зайшов до готелю, запитав про ціни.

— Перший поверх 6 — найвищий 2 долари за кімнату.

— Гудбай! — Сказав шотляндець і повернув до виходу.

— Що сталося? — запитав клерк.

— Ваш готель не досить високий, — відповів той.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

- З розігривки лъотерії під час одумівської зустрічі в Лондон, Онт. — передав Ігор Лисик 267.00
- На нев'янучий вінок бл. п. Олександр Ф. Іхтіарової, передав С. Євсевський, Філадельфія, США 71.00
- З весільного прийняття дочки Лінди панства Анни і Федора Білашів 54.00
- Зібрано під час тризни бл. п. Мисті Ф. Даценко, передав І. Данильченко Торонто, Онт. 53.50
- На нев'янучий вінок бл. п. Н. Даценко зложили Марія і Григорій Романенки, Торонто, Онт. 50.00
- У 2-гу річницю смерті бл. п. Д. Завертайла зложили: О. і Ю. Лисики, Ошава, Онт. 50.00
- Павло і Ліна Дрозд, Торонто, Онт. 50.00
- Іван Приймак Ст. Кетеринс, Онт, зложив з нагоди одумівської зустрічі в Лондоні, Онт. 50.00
- Бабуся Тетяна і дідусь Михайло Педенко з нагоди 11-ти років з дня народження їхнього внука Юрія Педенка 50.00
- В. Котенко, Чикаго, Ілл. США 40.00
- Павло Остапович, Торонто, Онт. 40.00
- Іван і Раїса Мачули, Торонто, Онт. 28.00
- Михайло і Ліда Лебединські, Вилловдейл, Онт. 26.00
- З поминального обіду бл. п. Дмитра Співака, при парафії української православної церкви в Лондоні, Онт. 25.00
- З нагоди 85-ття проф. М. Мухи — М. Дяконов, Пен-тінктон, Б. К. 25.00
- Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Григорія Сніга склали Віктор і Галина Педенко, Торонто, Онт. 20.00
- Г. Володченко, Лондон, Онт. 14.00

- Г. Яремченко, Лондон, Онт. 14.00
- А. Ромас, Монреаль Кве. 13.00
- Г. Романишин, Вестон, Онт. 12.00
- Іван Даниляк, Торонто, Онт. 11.00
- Ігор Лисик, Ошава, Онт. 10.00
- У 12-ту річницю смерті бл. п. Генадія Соїко зложили А. Вітоль і Ніна Кузьменко, Лондон, Онт. 10.00
- П. Сарнавський Монреаль, Кве. 10.00
- І. Бабин Норт-Бей, Онт. 8.00
- Марія Ганіна Філадельфія, США 8.00
- І. Радкевич, Торонто, Онт. 8.00
- М. Пилипенко, Торонто, Онт. 8.00
- С. Оборковський, Лондон, Онт. 8.00
- В. Косогор, Чикаго, Ілл. США 8.00
- І. Байрачний, Міссісага, Онт. 8.00
- А. Сагуденко, Фінікс, Ар., США 8.00
- Н. Кривка, Літл Фалс 8.00
- Онися Юхименко, Торонто, 8.00
- Г. Шевченко, Австралія 7.00
- В. Семітко, Чикаго, США 6.00
- Марія і Михайло Качури, Бімсвіл, Онт. 6.00
- Іван Юхименко, Торонто, Онт. 5.00
- Василь Шийка, Парма, Огайо, США 5.00
- Левченко, Морісвіл, Пен, США 5.00
- М. Сидорець, Трентон, Н. Дж. 3.00
- Василь Коновал, Маунт Проспект, США 3.00
- Гараска Завертайло, Чикаго, США 1.00
- А. Максимюк, Оро Стейшен, Онт. 1.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

- Т. Мироненко, Австралія 6
- В. Педенко, Торн Гіл, Онт 2
- І. Корець, Торонто, Онт. 1
- Л. Смець, Варнер Н. Й. США 1
- З. Корець, Торонто, Онт. 1
- Б. Яремченко, Лондон, Онт. 1
- О. Антоненко, Філадельфія США 1

Жертводавцям і прихильникам
"Молодої України" щира подяка.
Редакція і адмін. "М. У."

Батьки! Матері!
Чи Ви вписали своїх дітей
до ОДУМ-у?

Передплатники розбудовують,
а післяплатники руйнують
вільну українську пресу, а в
тому й "Молоду Україну"!

N. HAWRYSCH
INDIAN ROAD CR.
ONTO, ONT.
2E8

318

Ціна 1.25 дол.
в США і Канаді

MOLODA UKRAINA

If not delivered please return to:

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1

LONDON, ONTARIO

(PRE-MIX CONCRETE)

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE

УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугову
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форпеси")
3. Вкладає прилади до звогчування повітря ("гюмідифайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

**ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕНЬ І ВНОЧІ:
232-2262**

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заїжджати до наших SIPCO і наповняти авта бензиною.

МИКОЛА БОЙЧУК

ВЛАСНИК

HOLIDAY INN of SOMERVILLE

US ROUTE 22 (E. Bound), Bridgewater N. J. 08807

Тел. (201) 526-9500

Зручно з Ньюарку, Нью Йорку і околиці.

Вигідні, модерні, просторі, привабливі

ПРИМІЩЕННЯ

для

весіль, хрестин, бенкетів, поминок, громадських імпрез, товариських зустрічей.